

แผนพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี (พ.ศ. 2566 - 2570)

สำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี
กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด
โทร/โทรสาร 0-4451-6075 มท. 37723

คำนำ

แผนพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ. 2566 – 2570 ได้จัดทำบนพื้นฐานของกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ซึ่งเป็นแผนหลักของการพัฒนาประเทศ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูป ประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล รวมทั้งแผนรายสาขา แผนเฉพาะด้านต่างๆ ที่ผ่าน

ความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว และข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี เป็นกรอบการดำเนินงานจัดทำแผน รวมทั้งได้นำการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด การนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไป ปัญหาและความต้องการของประชาชน ตลอดจนการประเมินผลการพัฒนาที่ผ่านมา ศักยภาพการพัฒนาในปัจจุบัน และโอกาสในการพัฒนาในอนาคตของจังหวัด โดยนำมาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค มาจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2566-2570 รวมทั้งได้ดำเนินการหารือร่วมกันทุกภาคส่วน เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัดตามมาตรา 53/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 และมาตรา 19 มาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 23 และมาตรา 24 แห่ง พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบ บูรณาการ พ.ศ. 2551 ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) เพื่อจัดทำและเห็นชอบแผนพัฒนาจังหวัดตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 และหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ ก.บ.ภ. กำหนด

แผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2566 – 2570 จังหวัดสุรินทร์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีในการจัดทำจากทุกภาคส่วนเป็นอย่างดียิ่ง มุ่งหวังเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาจังหวัดที่ ส่วนราชการ ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค องค์กรเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดจะต้องจัดทำแผนพัฒนาให้สอดคล้องเกื้อกูลบูรณาการ ให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

ฝ่ายเลขานุการ ก.บ.จ.
สำนักงานจังหวัดสุรินทร์
กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด
โทร./โทรสาร 0-4451 -6075
กันยายน 2564

สารบัญ

	หน้า
1. บทสรุปผู้บริหาร	1
2. ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 และ สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาจังหวัด	2
3. สาระสำคัญแผนพัฒนาจังหวัด	4
3.1 ข้อมูลเพื่อการพัฒนา	4
3.1.1 ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ	4
(1) ความเป็นมา	4

(2) ลักษณะทางกายภาพ	5
(3) การปกครอง	7
(4) โครงสร้างพื้นฐานและการเข้าถึงการบริการ	8
3.1.2 ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ	12
(1) ด้านเศรษฐกิจ	12
(2) ด้านสังคมและความมั่นคง	31
(3) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	41
3.1.3 ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่	43
3.1.4 ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา (พ.ศ. 2561-2564)	43
3.2 ประเด็นการพัฒนา	48
3.2.1 บทวิเคราะห์	48
2.1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580)	48
2.1.2 แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)	49
2.1.3 เป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570)	50
2.1.4 ความสอดคล้องและตอบสนองต่อแนวทางการพัฒนาประเทศของ แผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ พ.ศ.2566 -2570	52
2.1.5 การวิเคราะห์สถานะแวดล้อมจังหวัดสุรินทร์ (SWOT)	53
2.1.6 การวิเคราะห์เชื่อมโยงปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 เป้าหมายการพัฒนาของจังหวัดสุรินทร์ตามแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2561-2565 (ฉบับทบทวน ปี 2564)	56
3.4 ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดสุรินทร์	56
3.5 ประเด็นการพัฒนาของจังหวัดสุรินทร์	56
4. แบบ จ.1 บัญชีรายการชุดโครงการ	60
- ประเด็นการพัฒนาที่ 1	64
- ประเด็นการพัฒนาที่ 2	87
- ประเด็นการพัฒนาที่ 3	98
- ประเด็นการพัฒนาที่ 4	104
- ประเด็นการพัฒนาที่ 5	111
- ประเด็นการพัฒนาที่ 6	117

- รายงานตรวจสอบการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 จังหวัดสุรินทร์
- ผผนวก ก
- ผผนวก ข

1. บทสรุปผู้บริหาร

แผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2566 – 2570 ได้จัดทำบนพื้นฐานของกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ซึ่งเป็นแผนหลักของการพัฒนาประเทศ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูป ประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล รวมทั้งแผนรายสาขา แผนเฉพาะด้านต่างๆ ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว และข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี เป็นกรอบการดำเนินงานจัดทำแผน รวมทั้งได้นำการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด การนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไป ปัญหาและความต้องการของประชาชน ตลอดจนการประเมินผลการพัฒนาที่ผ่านมา ศักยภาพการพัฒนาในปัจจุบัน และโอกาสในการพัฒนาในอนาคตของจังหวัด โดยนำมาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค มาจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2566-2570 รวมทั้งได้ดำเนินการหารือร่วมกันทุกภาคส่วน เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัดตามมาตรา 53/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 และมาตรา 19 มาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 23 และมาตรา 24 แห่ง พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบ บูรณาการ พ.ศ. 2551 ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) เพื่อจัดทำและเห็นชอบแผนพัฒนาจังหวัดตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 และหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ ก.บ.ภ. กำหนด

แผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2566 – 2570 จังหวัดสุรินทร์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีในการจัดทำจากทุกภาคส่วนเป็นอย่างดียิ่ง มุ่งหวังเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาจังหวัดที่ ส่วนราชการ ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค องค์กรเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดจะต้องจัดทำแผนพัฒนาให้สอดคล้อง เกื้อกูลบูรณาการ ให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

2. ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามนโยบายของมติดคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 และสรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์

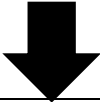
แผนระดับ 1	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน 1. เป้าหมาย ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น 2. ประเด็น การเกษตรสร้างมูลค่า - ประเด็นย่อย เกษตรปลอดภัย	ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ● เป้าหมาย สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ ● ประเด็น การลดความเหลื่อมล้ำสร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ. - ประเด็นย่อย การเสริมสร้างทุนทางสังคม
------------	--	--

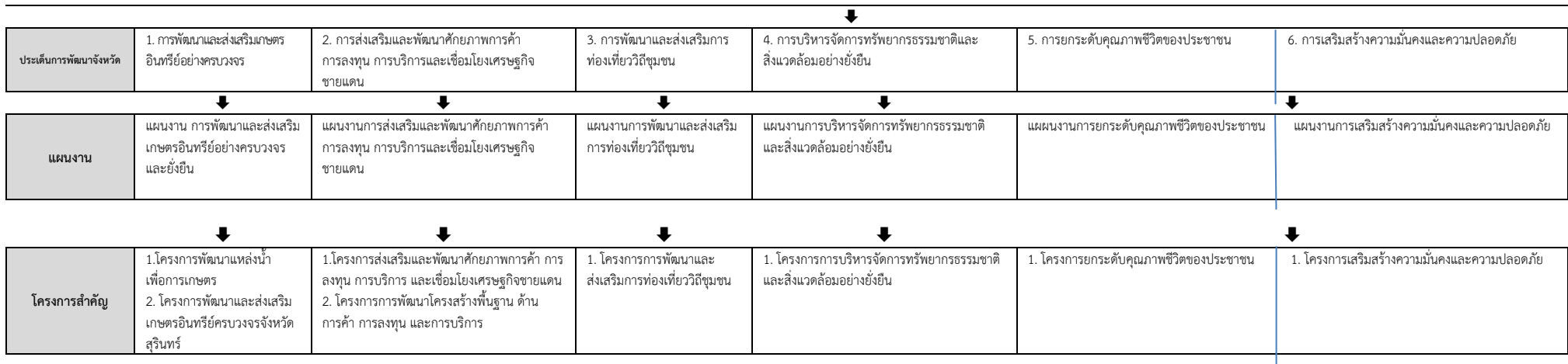
แผนระดับ 2 (ให้กรอบเฉพาะแผนที่สอดคล้อง แต่อย่างน้อยต้องระบุความสอดคล้องกับแผนแม่บทฯ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นหลัก การเกษตร 1. เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ 1.1 ผลผลิตอันเนื่องมาจากพืชในภาคในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น 2. แผนย่อยเกษตรปลอดภัย 2.1 สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น - แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นรอง โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล 1. เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ 1.1 ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศดีขึ้น - เป้าหมายแผนย่อย โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ - แนวทางการพัฒนา .ส่งเสริมและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์	แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ● เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ● ยุทธศาสตร์ที่ เศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม - เป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ เกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง - แนวทางการพัฒนา พืชประสิทธิภาพการผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรด้วยเทคโนโลยี	นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ● นโยบายความมั่นคงแห่งชาติที่ 8 แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ รองรับนโยบายที่ 8 เสริมสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันความมั่นคงภายใน รองรับวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วน ในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง
---	---	--	--	--	--

แผนระดับ 3 (ให้กรอบเฉพาะแผนที่สอดคล้อง แต่อย่างน้อยต้องระบุความสอดคล้องกับแผนพัฒนาภาค)	แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2566 -2570 - ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างความเข้มแข็งฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1 ของกลุ่มจังหวัด	แผน..... ของ(ชื่อหน่วยงาน).....	แผน..... ของ(ชื่อหน่วยงาน).....	แผน..... ของ(ชื่อหน่วยงาน).....
---	--	--	---------------------------------------	---------------------------------------	---------------------------------------

สาระสำคัญ แผนพัฒนาจังหวัด	เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด “เมืองเกษตรอินทรีย์ ศูนย์เศรษฐกิจชายแดน ท่องเที่ยววิถีชุมชน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี”	ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด (ให้ระบุทั้งตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย) อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 2
------------------------------	---	--

3. สารสำคัญแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ (พ.ศ. 2566-2570)

3.1 ข้อมูลเพื่อการพัฒนา

3.1.1 ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ

(1) ความเป็นมา

จังหวัดสุรินทร์ เป็นจังหวัดที่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนานจังหวัดหนึ่ง จากหลักฐานทางโบราณคดีที่พบในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ สันนิษฐานได้ว่าเป็นพื้นที่ที่เคยมีการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์เมื่อประมาณ 2,500 ปีล่วงมาแล้วในสมัยที่พวกขอมเรืองอำนาจอยู่ในบริเวณนี้ เมื่อขอมเสื่อมอำนาจลง เมืองสุรินทร์ได้ถูกทิ้งร้าง จนกลายเป็นป่าอยู่จนกระทั่งถึง พ.ศ. 2306 หลวงสุรินทร์ภักดี (เชียงปุม) ซึ่งเดิมเป็นหัวหน้าหมู่บ้านเมืองที่ได้ขอให้เจ้าเมืองพิมายกราบบังคมทูลขอพระกรุณาโปรดเกล้าฯ จากพระเจ้าอยู่หัวพระที่นั่งสุริยามรินทร์ ย้ายหมู่บ้านจากบ้านเมืองที่มาตั้งอยู่ที่บริเวณบ้านคูประทาย บริเวณซึ่งเป็นที่ตั้งเมืองสุรินทร์ในปัจจุบันนี้ เนื่องจากเห็นว่าเป็นบริเวณที่มีชัยภูมิเหมาะสม มีกำแพงค่ายคูน้ำล้อมรอบ 2 ชั้น มีน้ำอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การประกอบอาชีพและอยู่อาศัย ต่อมาหลวงสุรินทร์ภักดีได้กระทำความดีความชอบเป็นที่โปรดปราน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกบ้านคูประทายเป็น **“เมืองประทายสมันต์”** และเลื่อนบรรดาศักดิ์ หลวงสุรินทร์ภักดี เป็น **“พระสุรินทร์ภักดีศรีณรงค์จางวาง”** ให้เป็นเจ้าเมืองปกครอง

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 1 (พ.ศ. 2329) พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อ **“เมืองประทายสมันต์”** เป็น **“เมืองสุรินทร์”** ตามสร้อยบรรดาศักดิ์ของเจ้าเมือง เมืองสุรินทร์มีเจ้าเมืองปกครองสืบเชื้อสายกันมารวม 11 คน จนถึง พ.ศ. 2451 ได้มีการปรับปรุงระบบบริหารราชการแผ่นดินเป็นแบบเทศาภิบาล ส่วนกลางจึงได้แต่งตั้งพระกรุงศรีบุรีรักษ์ (สุม สุมานนท์) มาดำรงตำแหน่งข้าหลวงประจำจังหวัดหรือ ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นคนแรกของเมืองสุรินทร์

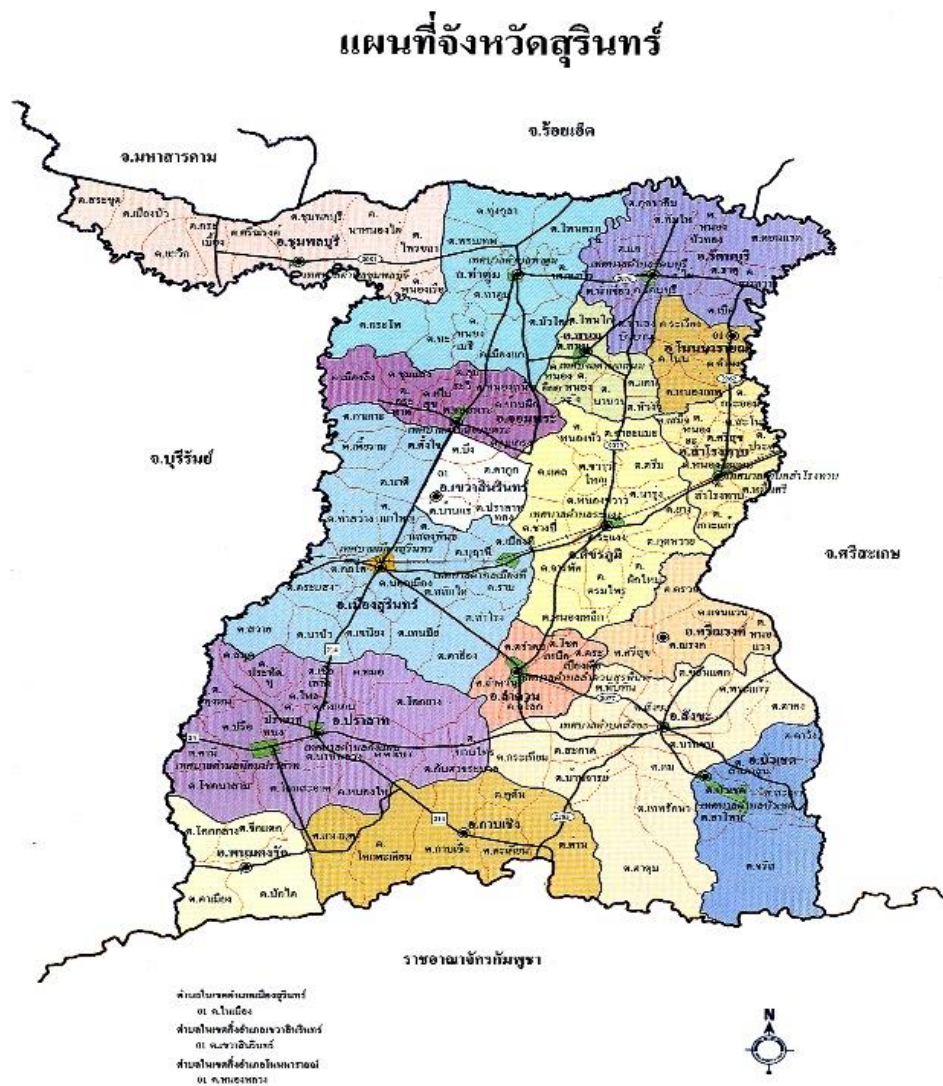
ที่ตั้ง

จังหวัดสุรินทร์ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างเส้นแวงที่ 103 และ 105 องศาตะวันออก เส้นรุ้งที่ 15 และ 16 องศาเหนือ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ทางรถยนต์ประมาณ 450 กิโลเมตร ทางรถไฟ 420 กิโลเมตร อยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ซึ่งประกอบด้วย จังหวัด นครราชสีมา บุรีรัมย์ ชัยภูมิ และสุรินทร์

ขนาดพื้นที่

จังหวัดสุรินทร์ มีเนื้อที่ประมาณ 8,124.06 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 5,077,535 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.58 ของพื้นที่ทั้งประเทศ หรือร้อยละ 4.80 ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(2) ลักษณะทางกายภาพ

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดมหาสารคาม

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดศรีสะเกษ

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดบุรีรัมย์

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดอุดรธานี ราชอาณาจักรกัมพูชา ในพื้นที่ 4 อำเภอ คือ

บัวเชด สังขะ กาบเชิง และพนมดงรัก ความยาวตลอดแนวชายแดนประมาณ 125 กิโลเมตร

(ข้อมูลจากแผนที่ทางทหาร ฝ่ายยุทธการ กกล.สุรนารี)

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดสุรินทร์ตั้งอยู่บนที่ราบสูงโคราช มีลักษณะภูมิประเทศทั่วไปเป็นที่ราบสลับสันดอนลาดต่ำ จากทิศใต้ไปทางทิศเหนือสูงสู่น้ำมุล สภาพภูมิประเทศแบ่งออกได้เป็น 3 เขต ดังนี้

เขตตอนเหนือของจังหวัด พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ (อำเภอจอมพระ อำเภอสนม) และที่ราบลุ่ม (อำเภอชุมพลบุรี อำเภอกำแพง อำเภอรัตนบุรี และอำเภอโนนนารายณ์) พื้นที่ทางตอนเหนือ จะมีป่าโปร่งและทุ่งใหญ่อยู่เป็นบางตอน ซึ่งอยู่ในที่ราบลุ่มแม่น้ำมูลในเขตของ “**ทุ่งกุลาร้องไห้**” พื้นที่จะต่ำมาก ในเขตอำเภอกำแพง และอำเภอชุมพลบุรี ทำให้มีน้ำท่วมในฤดูฝน

เขตตอนกลางของจังหวัด พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม แต่มีพื้นที่บางส่วนเป็นที่ดอน สลับที่ลุ่มดอนลาด เช่นเดียวกัน (อำเภอเมืองสุรินทร์ อำเภอเขวาสินรินทร์ อำเภอศีขรภูมิ อำเภอสำโรงทาบ อำเภอลำดวน และอำเภอศรีณรงค์) แต่ไม่มากเท่าทางตอนใต้ของจังหวัด

เขตตอนใต้ของจังหวัด สภาพพื้นที่เป็นพื้นที่ราบสูง มีภูเขาสลับซับซ้อนหลายลูกมีป่าที่บดบังป่าเบญจพรรณตามบริเวณแนวชายแดน (อำเภอบัวเขต อำเภอสังขะ อำเภอกาบเชิง และอำเภอพนมดงรัก) ที่ติดต่อกับประเทศกัมพูชาประชาธิปไตย ถัดจากบริเวณภูเขาสูงมา จะเป็นบริเวณที่ราบสูงลุ่มๆ ดอนๆ ลาดเท มีลักษณะเป็นลูกคลื่นตอนลาดมาก (ด้านทิศเหนือของอำเภอปราสาท และอำเภอสังขะ) และจะค่อยๆ ลาดเทไปทางตอนกลาง และตอนเหนือของจังหวัด

ลักษณะภูมิอากาศ โดยทั่วไปเป็นแบบทุ่งหญ้าสะวันนา คือ ฤดูฝนแตกต่างจากฤดูแล้งอย่างเห็นได้ชัด คล้ายคลึงกันกับทุกจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยในฤดูฝนจะมีฝนตกหนักช่วงเดือนมิถุนายน-ตุลาคม ซึ่งในปี 2561 มีฝนตกโดยเฉลี่ยประมาณ 121 วัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 14 วัน แต่ปริมาณน้ำฝนวัดได้ 1,139.80 มิลลิเมตร ซึ่งน้อยกว่าปีก่อน 372.20 มิลลิเมตร อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด 35.2 องศาเซลเซียส เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 2.12 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด 19.2 องศาเซลเซียส ลดลงจากปีก่อน 3.94 องศาเซลเซียส

ตาราง : แสดงสถิติวันที่ฝนตก ปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิ ณ สถานีอุตุนิยมวิทยา จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2560 - 2561

ปี พ.ศ.	จำนวนวันที่ฝนตกเฉลี่ยประมาณ	ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)	อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด (องศาเซลเซียส)	อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด (องศาเซลเซียส)
2560	107	1,512.00	33.08	23.14
2561	125	1,139.80	35.20	19.20
อัตราการเปลี่ยนแปลง	14	-372.20	2.12	-3.94

ที่มา: สถานีตรวจอากาศจังหวัดสุรินทร์ กรมอุตุนิยมวิทยา

(3) การปกครอง

จังหวัดสุรินทร์แบ่งการปกครองออกเป็น 17 อำเภอ 158 ตำบล 2,128 หมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) 1 แห่ง เทศบาลเมือง 1 แห่ง เทศบาลตำบล 27 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 144 แห่ง ชุมชน 41 ชุมชน แยกเป็นรายอำเภอได้ ดังนี้

ตาราง : แสดงเขตการปกครอง จำแนกเป็นรายอำเภอจังหวัดสุรินทร์

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ที่ว่าการอำเภอ	จำนวน
-------	------------------	----------------	-------

	จำนวน	ร้อยละ	ห่างจากศาลากลางจังหวัด (กม.)	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร/เมือง/ตำบล	อบต.	ชุมชน
1. เมืองสุรินทร์	903.84	11.13	-	20	290	2	20	32
2. ปราสาท	908.84	11.19	28	18	241	3	17	-
3. สังขะ	1,009.00	12.42	47	12	187	1	12	9
4. ศีขรภูมิ	561.61	6.91	34	15	228	2	14	-
5. รัตนบุรี	202.83	2.50	70	12	162	1	12	-
6. ท่าตูม	643.26	7.92	52	10	165	2	9	-
7. สำโรงทาบ	375.25	4.62	54	10	100	2	9	-
8. ชุมพลบุรี	520.26	6.40	91	9	124	5	5	-
9. จอมพระ	314.00	3.87	26	9	105	3	7	-
10. สนม	203.00	2.50	51	7	79	2	6	-
11. บัวเชด	479.00	5.90	70	6	68	1	6	-
12. ลำดวน	301.00	3.71	26	5	51	1	5	-
13. กาบเชิง	574.00	7.07	58	6	86	2	4	-
14. ศรีณรงค์	410.00	5.05	64	5	64	-	5	-
15. พนมดงรัก	318.00	3.91	78	4	55	-	4	-
16. เขวาสินรินทร์	201.00	2.47	14	5	55	1	4	-
17. โนนารายณ์	199.17	2.45	72	5	68	-	5	-
รวม	8,124.06	100.00		158	2,128	28	144	41

ที่มา: ที่ทำการปกครองจังหวัดสุรินทร์

การบริหารราชการแผ่นดิน จังหวัดสุรินทร์ มีส่วนราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานต่างๆ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของจังหวัด จำนวน 327 หน่วยงาน แยกเป็น

- ส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง จำนวน 88 หน่วยงาน
- ส่วนราชการส่วนภูมิภาคประจำจังหวัด จำนวน 34 หน่วยงาน
- ส่วนราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน 173 หน่วยงาน
- รัฐวิสาหกิจ จำนวน 14 หน่วยงาน
- หน่วยงานพิเศษ จำนวน 15 หน่วยงาน
- หน่วยงานในกำกับของกระทรวงการคลัง จำนวน 1 หน่วยงาน
- หน่วยงานในกำกับดูแลของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม จำนวน 2 หน่วยงาน

ตาราง : รายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุรินทร์

เขตเลือกตั้งที่	ชื่อ - สกุล	สังกัด
1	นายปกรณ์ มุ่งเจริญพร	พรรคภูมิใจไทย
2	นายณัฐพล จรัสพิพงษ์	พรรคพลังประชารัฐ
3	นายคุณากร ปรีชาชนะชัย	พรรคเพื่อไทย
4	นายตี๋ใหญ่ พุนศรีธนากุล	พรรคเพื่อไทย
5	นายक्रमานิตย์ สังข์พุ่ม	พรรคเพื่อไทย
6	นายสมบัติ ศรีสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย
7	นายชูศักดิ์ แอกลง	พรรคเพื่อไทย

แหล่งข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสุรินทร์

(4) โครงสร้างพื้นฐานและการเข้าถึงบริการ

จังหวัดสุรินทร์แบ่งการปกครองออกเป็น 17 อำเภอ 158 ตำบล 2,128 หมู่บ้าน สำหรับการบริหารจัดการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะในด้านต่างๆ ของจังหวัด (ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ การคมนาคม การสื่อสารโทรคมนาคม แหล่งน้ำ ฯลฯ) ดังนี้

การไฟฟ้า

จังหวัดสุรินทร์มีหมู่บ้านที่มีไฟฟ้าใช้ 2,128 หมู่บ้าน (ครบทุกหมู่บ้าน) โดยในปีงบประมาณ 2561 มีจำนวนครัวเรือนผู้ใช้ไฟฟ้า 357,346 ราย ปริมาณการจำหน่ายกระแส ไฟฟ้าทั้งสิ้น 923,476,224 ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง จำหน่ายเพื่อยู่ออาศัย 418,975,307 ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง จำหน่ายสถานธุรกิจและอุตสาหกรรม 475,626,146 ส่วนราชการและองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร 20,402,982 ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง และอื่น ๆ 8,471,789 ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง

ประปา

จังหวัดสุรินทร์มีหมู่บ้านที่มีน้ำประปาใช้ 1,709 หมู่บ้าน (ร้อยละ 80.31) เพิ่มขึ้น 694 หมู่บ้าน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 68.37) มีกำลังการผลิตน้ำประปาทั้งสิ้น 24,408,800 ลูกบาศก์เมตร แต่ปริมาณ น้ำที่ผลิตได้มีจำนวน 17,184.771 ลูกบาศก์เมตร สำหรับปริมาณน้ำที่จำหน่ายให้แก่ผู้ใช้มีปริมาณทั้งสิ้น 13,957,172 ลูกบาศก์เมตร มีปริมาณน้ำที่จ่ายเพื่อสาธารณประโยชน์และรั่วไหลอีกประมาณ 8,336 ลูกบาศก์เมตร มีจำนวนผู้ใช้น้ำประปาทั้งสิ้น 53,388 ราย

การคมนาคมขนส่ง

จังหวัดสุรินทร์จึงมีเส้นทางคมนาคมหลักทั้งทางรถยนต์รถไฟ มีทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงจังหวัด และเส้นทางมาตรฐานหลายสาย ทำให้การเดินทางติดต่อภายในจังหวัด การเดินทางสู่จังหวัดใกล้เคียงและ กรุงเทพมหานครเป็นไปด้วยความสะดวกมีถนนทางหลวง 24 สาย และทางหลวงชนบท 52 สาย

- **ทางรถยนต์** การเดินทางจากกรุงเทพฯ มายังจังหวัดสุรินทร์ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) ระยะทางประมาณ 450 กิโลเมตร ผ่านจังหวัดปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา แล้วแยกเข้าทาง หลวงแผ่นดินหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) ผ่านจังหวัดสระบุรี นครราชสีมา จากนั้นใช้ทางหลวงหมายเลข 24 ผ่าน จังหวัดบุรีรัมย์ แยกซ้ายเข้าทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 214 (ตรงแยกอำเภอปราสาท) จนถึงจังหวัดสุรินทร์ ระยะทางจากตัวจังหวัด (อำเภอเมืองสุรินทร์) ไปยังอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดสุรินทร์ เรียงจากใกล้ไปไกล ดังนี้

- อำเภอเขวาสินรินทร์ 14 กิโลเมตร	- อำเภอจอมพระ 25 กิโลเมตร
- อำเภอลำดวน 26 กิโลเมตร	- อำเภอปราสาท 28 กิโลเมตร
- อำเภอศีขรภูมิ 34 กิโลเมตร	- อำเภอสังขะ 51 กิโลเมตร
- อำเภอสนม 51 กิโลเมตร	- อำเภอท่าตูม 52 กิโลเมตร
- อำเภอสำโรงทาบ 54 กิโลเมตร	- อำเภอกาบเชิง 58 กิโลเมตร
- อำเภอศรีณรงค์ 64 กิโลเมตร	- อำเภอรัตนบุรี 70 กิโลเมตร
- อำเภอบัวเชด 70 กิโลเมตร	- อำเภอโนนนารายณ์ 75 กิโลเมตร
- อำเภอพนมดงรัก 78 กิโลเมตร	- อำเภอชุมพลบุรี 91 กิโลเมตร

- **ทางรถไฟ** ปัจจุบันมีรถไฟสายกรุงเทพฯ-สุรินทร์ ระยะทางประมาณ 420 กิโลเมตร โดยผ่านจังหวัดปทุมธานี อยุธยา สระบุรี นครราชสีมา บุรีรัมย์ จนถึงสุรินทร์ เปิดการเดินรถเร็ว รถด่วน พิเศษ และรถดีเซลรางปรับอากาศ กรุงเทพฯ-สุรินทร์

การไปรษณีย์โทรเลข ในปี 2560 จังหวัดสุรินทร์มีที่ทำการไปรษณีย์ รวม 15 แห่ง มีการส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ธรรมดา 6,003,389 ฉบับ บริการพิเศษ 1,786,461 ฉบับ พัสดุไปรษณีย์ 47,298 ชิ้น

โทรศัพท์ จังหวัดสุรินทร์มีหมู่บ้านที่มีโทรศัพท์ใช้ 1,943 หมู่บ้าน (ร้อยละ 91.31)

เทคโนโลยีและการสื่อสาร : ข้อมูลจากการสำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2560 พบว่า ประชากรที่มีอายุ 6 ปีขึ้นไป มีการใช้คอมพิวเตอร์ ร้อยละ 27.16 ลดลงจากปีที่แล้ว ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 28.17 ส่วนข้อมูลการใช้โทรศัพท์มือถือพบว่ามีแนวโน้มสูงขึ้นจากร้อยละ 68.34 ในปีที่แล้ว เป็นร้อยละ 81.87 ในปี พ.ศ. 2560 สอดคล้องกับข้อมูลการใช้อินเทอร์เน็ตที่มีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นกัน จากร้อยละ 35.17 เป็นร้อยละ 40.04

พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

ในจังหวัดสุรินทร์มีอ่างเก็บน้ำทั้งสิ้น 367 แห่ง เป็นโครงการชลประทานขนาดเล็กจำนวน 346 แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง 18 แห่ง และฝายคอนกรีตจำนวน 3 แห่ง จำแนกเป็น

1. โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน 346 แห่ง ปริมาณเก็บกักน้ำปกติ 56,838,423 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับน้ำ 1,720 ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำใช้การ 31,473 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์ 170,077 ไร่ แยกเป็น

1.1 ประเภทอ่างเก็บน้ำ จำนวน 240 แห่ง

1.2 ประเภทฝาย จำนวน 101 แห่ง

1.3 ประเภทระบบส่งน้ำ จำนวน 5 แห่ง

2. โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน 21 แห่ง ความจุอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง 18 อ่างเก็บน้ำ 145.079 ล้านลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำที่มีอยู่ปัจจุบัน 118.400 ล้านลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ 1,618.233 ล้านลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำไหลเข้าอ่าง 490.430 ล้านลูกบาศก์เมตร แยกเป็น

2.1 ประเภทอ่างเก็บน้ำ จำนวน 18 แห่ง

2.2 ประเภทฝาย จำนวน 3 แห่ง

3. โครงการที่โอนมาจากกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวน 6 แห่ง แยกเป็น

3.1 ประเภทฝาย จำนวน 5 แห่ง

3.2 ประเภทระบบกระจายน้ำ จำนวน 1 แห่ง

4. สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าจำนวน 53 แห่ง พื้นที่โครงการ 84,100 ไร่ พื้นที่ส่งน้ำ 55,200 ไร่

ข้อมูลจากโครงการชลประทานจังหวัดสุรินทร์ อ่างเก็บน้ำของจังหวัดมีหลายแห่ง อ่างเก็บน้ำที่สำคัญ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำห้วยเสนง ตั้งอยู่บ้านเฉนียง และบ้านโคกกะเพอ ตำบลเฉนียง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ มีความจุที่ระดับเก็บกัก 21.96 ล้านลูกบาศก์เมตร ส่งน้ำเพื่อการเกษตรพื้นที่ชลประทาน 48,565 ไร่ เป็นแหล่งน้ำที่สำคัญในการผลิตน้ำประปาของจังหวัด และอ่างเก็บน้ำอำปิล ตั้งอยู่ที่บ้านอำปิล

หมู่ที่ 9 ตำบลเทนมีย์ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ มีความจุที่ระดับเก็บกัก 27.68 ล้านลูกบาศก์เมตร เป็นแหล่งน้ำสำคัญเพื่อรองรับความต้องการของอ่างเก็บน้ำห้วยเสนง ส่งน้ำเพื่อการเกษตรพื้นที่ชลประทาน 3,680 ไร่ และรองรับการใช้น้ำในการอุตสาหกรรม

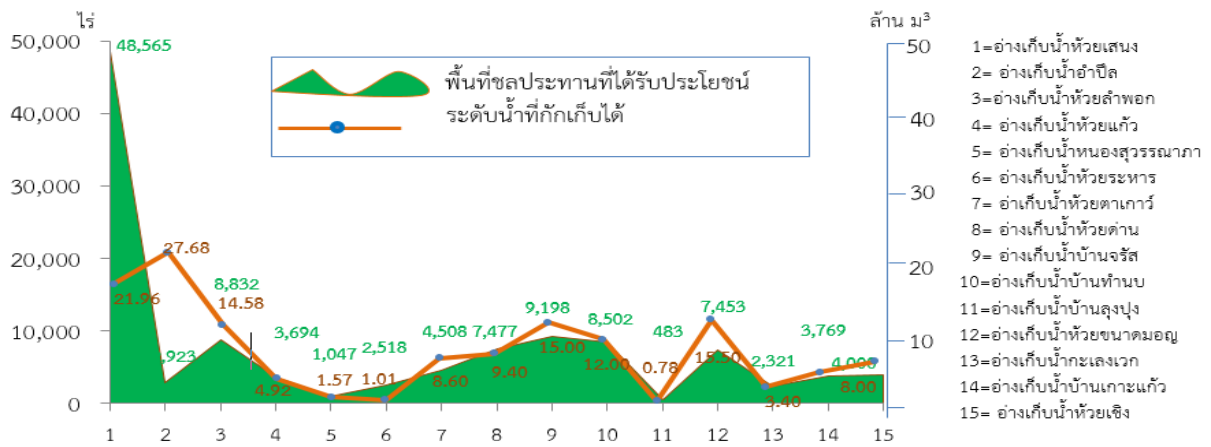
ตาราง : แสดงแหล่งน้ำ จำแนกตามประเภทของแหล่งน้ำ เป็นรายอำเภอ ของจังหวัดสุรินทร์

อำเภอ	ขนาดอ่างเก็บน้ำ			ฝาย/ คอนกรีต
	รวม	กลาง	เล็ก	
1. เมือง	28	2	26	-
2.ชุมพลบุรี	30	1	29	-
3.ท่าตูม	28	1	27	-
4.จอมพระ	20	1	19	-
5.ปราสาท	46	2	44	-
6.กาบเชิง	38	3	35	-
7.รัตนบุรี	18	2	16	-
8.สนม	8	-	8	-
9.ศีขรภูมิ	14	1	11	2

อำเภอ	ขนาดอ่างเก็บน้ำ			ฝาย/ คอนกรีต
	รวม	กลาง	เล็ก	
10. สังขะ	45	2	42	1
11. ลำดวน	5	-	5	-
12. สำโรงทาบ	11	1	10	-
13. บัวเขต	31	2	29	-
14. พนมดงรัก	20	-	20	-
15. ศรีณรงค์	8	-	8	-
16. เขวาสินรินทร์	9	-	9	-
17. โนนารายณ์	8	-	8	-
รวม	367	18	346	3

ที่มา : โครงการชลประทานจังหวัดสุรินทร์

แผนภาพ กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับน้ำที่กักเก็บได้กับพื้นที่ชลประทานที่ได้รับประโยชน์

ที่มา: โครงการชลประทานจังหวัดสุรินทร์

3.1.2 ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ

1) ด้านเศรษฐกิจ

ภาวะเศรษฐกิจไทย ประจำปี พ.ศ. 2563

ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย วิเคราะห์ไว้ว่า ในภาพรวมเศรษฐกิจโลกปี 2563 หดตัวจากปีก่อน โดยหลายประเทศทั่วโลกเผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 และออกมาตรการควบคุมการระบาดที่เข้มงวด ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจหยุดชะงักในหลายภาคส่วน ทั้งการท่องเที่ยว การค้าระหว่างประเทศ และการใช้จ่ายภายในประเทศ แม้จะได้รับแรงสนับสนุนจากมาตรการเยียวยาและการกระตุ้นเศรษฐกิจจากภาครัฐ รวมทั้ง นโยบายการเงินที่ผ่อนคลายในหลายประเทศ

ในระยะต่อไป คาดว่าเศรษฐกิจโลกจะทยอยฟื้นตัวจากการบริโภคในประเทศและการส่งออกสินค้า แต่ยังคงติดตามความเสี่ยงจาก (1) การแพร่ระบาดของโควิด 19 ที่อาจกลับมารุนแรงและทำให้หลายประเทศต้องใช้มาตรการควบคุมการแพร่ระบาดที่เข้มงวด (2) การกระจายและประสิทธิผลของวัคซีนโควิด 19 และ (3) ทิศทางนโยบายด้านต่างประเทศของสหรัฐฯ ภายหลังการเลือกตั้งประธานาธิบดีคนใหม่ ซึ่งอาจกระทบต่อบรรยากาศการค้าโลก

สำหรับเศรษฐกิจไทยปี 2563 หดตัวร้อยละ 6.1 จากปีก่อน โดยเป็นการหดตัวในอัตราที่สูงใกล้เคียงกับช่วงวิกฤตต้มยำกุ้ง เป็นผลจากการแพร่ระบาดของโควิด 19 และมาตรการควบคุมการระบาดของภาครัฐ ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจหลายภาคส่วนหยุดชะงัก โดยภาคการท่องเที่ยวได้รับผลกระทบรุนแรงจากมาตรการจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศ จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติจึงหดตัวสูงในทุกสัญชาติ แม้ภาครัฐจะอนุญาตให้นักท่องเที่ยวประเภทพิเศษ (Special Tourists Visa : STV) เดินทางเข้าประเทศได้ตั้งแต่เดือนตุลาคมเป็นต้นมา ขณะเดียวกัน ภาคการส่งออกสินค้าหดตัวสูงขึ้นจากปีก่อนในหลายหมวดตามอุปสงค์ของประเทศคู่ค้าที่อ่อนแอลง อย่างไรก็ดี การส่งออกสินค้าบางหมวด อาทิ หมวดอาหารและผลไม้ทางการแพทย์ ยังขยายตัวได้ตามความต้องการที่เพิ่มขึ้นในช่วงที่การแพร่ระบาดของโควิด 19 มีอย่างต่อเนื่องในหลายประเทศ

อุปสงค์ต่างประเทศที่หดตัวสูงส่งผลต่อเนื่องมายังอุปสงค์ในประเทศผ่านการจ้างงานและรายได้ของครัวเรือนที่ลดลงมาก ประกอบกับความเชื่อมั่นของครัวเรือนที่อ่อนแอ ส่งผลให้การบริโภคภาคเอกชนหดตัว โดยกำลังซื้อบางส่วนได้รับแรงพยุงจากเงินเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์โควิด 19 และมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ ทั้งนี้ แม้การบริโภคจะฟื้นตัวได้ในช่วงครึ่งหลังของปี ภายหลังการแพร่ระบาดคลี่คลาย แต่การฟื้นตัวยังประปรายและมีความแตกต่างกันตามกลุ่มรายได้และพื้นที่ ด้านการลงทุนภาคเอกชนหดตัวตามอุปสงค์ทั้งในและต่างประเทศที่อ่อนแอ ทำให้กำลังการผลิตส่วนเกินเหลืออยู่มาก ผู้ประกอบการจึงชะลอการลงทุนออกไป อย่างไรก็ดี การใช้จ่ายภาครัฐขยายตัวสูงขึ้นจากปีก่อน และมีบทบาทสำคัญในการช่วยพยุงเศรษฐกิจ โดยเฉพาะภายหลังการประกาศใช้ พ.ร.บ. งบประมาณปี 2563 และการออกพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงิน เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563

ในปี 2564 คาดว่าเศรษฐกิจไทยจะฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป ตามการส่งออกสินค้าที่มีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นตามทิศทางเศรษฐกิจประเทศคู่ค้า และการใช้จ่ายภายในประเทศที่มีแนวโน้มทยอยฟื้นตัว แต่อาจชะลอตัวบ้างในช่วงไตรมาสแรกของปีจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ระลอกใหม่ในประเทศ อย่างไรก็ตาม ยังต้องติดตามความเสี่ยงสำคัญที่จะกระทบต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทย ได้แก่ (1) สถานการณ์การแพร่ระบาดระลอกใหม่และความเข้มงวดของมาตรการควบคุมการระบาดในไทย ซึ่งกระทบกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายในประเทศเป็นสำคัญ และ (2) การกระจายและประสิทธิผลของวัคซีนป้องกันโควิด 19 ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยว รวมถึงพัฒนาการของตลาดแรงงานไทยในระยะถัดไป

ภาวะเศรษฐกิจของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปี 2563

เศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือปี 2563 หดตัวจากปีก่อน จากผลของการแพร่ระบาดของ COVID-19 ในช่วงต้นไตรมาส 2 ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจหลายภาคส่วนหยุดชะงักชั่วคราว โดยการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนหดตัวสูง ตามการใช้จ่ายในทุกหมวดจากกำลังซื้อที่อ่อนแอจากรายได้ที่ลดลง และผลของมาตรการ การควบคุมการระบาดโรค COVID-19 โดยรายได้เกษตรกรหดตัว ตามผลผลิตอ้อยโรงงานและมันสำปะหลังที่ลดลงเป็นสำคัญ การผลิตภาคอุตสาหกรรมและการลงทุนภาคเอกชนหดตัว ตามอุปสงค์ทั้งในและต่างประเทศที่อ่อนแอ ขณะที่การใช้จ่ายภาครัฐขยายตัวทั้งรายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุน ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการประกาศใช้ พ.ร.บ. งบประมาณที่ล่าช้าในปีก่อน อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจเริ่มทยอยปรับตัวดีขึ้นในช่วงครึ่งปีหลัง จากการผ่อนคลายมาตรการและมาตรการกระตุ้นภาครัฐ

เสถียรภาพเศรษฐกิจ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปติดลบ จากหมวดพลังงานที่หดตัว ตามราคาน้ำมันขายปลีกในประเทศที่ลดลงตามราคาตลาดโลก ค่ากระแสไฟฟ้าและน้ำประปาที่ลดลงตามมาตรการบรรเทาค่าครองชีพ และราคาอาหารสดที่ชะลอตัว ด้านอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่ที่หดตัว

การบริโภคภาคเอกชนหดตัวสูง ตามการใช้จ่ายในทุกหมวด จากกำลังซื้อที่อ่อนแอ จากรายได้ทั้งในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตรที่ลดลง และผลของมาตรการควบคุมการระบาดโรค COVID-19 เช่นเดียวกับภาคบริการด้านการท่องเที่ยวที่หดตัว ทั้งจำนวนผู้เยี่ยมเยือน และรายได้สาขาโรงแรมและภัตตาคาร จากการแพร่ระบาดของ COVID-19 เป็นสำคัญ

การลงทุนภาคเอกชนภาพรวมหดตัว จากอุปสงค์ทั้งในและต่างประเทศที่อ่อนแอ โดยการลงทุนหมวดเครื่องจักรและอุปกรณ์หดตัวสูง ตามการผลิตเพื่อการส่งออก และยอดจดทะเบียนรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ที่หดตัว ขณะที่การลงทุนก่อสร้างหดตัวน้อยลง ตามการก่อสร้างที่อยู่อาศัยที่ปรับตัวดีขึ้นบ้าง

การใช้จ่ายภาครัฐกลับมาขยายตัวทั้งรายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุน ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการประกาศใช้ พ.ร.บ. งบประมาณที่ล่าช้าในปีก่อน โดยรายจ่ายลงทุนขยายตัวในหมวดที่ดินและสิ่งก่อสร้างของกรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท กรมชลประทาน และหมวดเงินอุดหนุนเฉพาะกิจของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และรายจ่ายประจำขยายตัวจากเงินอุดหนุนทั่วไปขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลจากการจัดการเลือกตั้งท้องถิ่น

มูลค่าการค้าผ่านด่านศุลกากร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือขยายตัวต่อเนื่อง ทั้งการส่งออกและนำเข้าจากจีนโดยผ่านด่านศุลกากรมุกดาหารเป็นสำคัญ โดยการส่งออกขยายตัวในหมวดชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ประเภท Cloud Storage ตามความต้องการใช้ที่เพิ่มสูงขึ้น และส่วนหนึ่งจากการเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งผ่านด่านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากขึ้น จากปัญหาการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์และการปรับ

ขึ้นค่าระวางเรือจากสถานการณ์ COVID-19 ด้านการนำเข้าขยายตัวในหมวดโทรศัพท์มือถือและอุปกรณ์ โดยเฉพาะอุปกรณ์เครือข่าย 5G

ภาคการเงินมีส่วนช่วยสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจ โดยสินเชื่อคงค้างขยายตัวสูงขึ้นจากปีก่อน โดยเฉพาะเงินฝากออมทรัพย์ ตามความต้องการรักษาสภาพคล่องของภาคธุรกิจและประชาชน รวมถึงมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐ ขณะที่เงินฝากประจำลดลง ตามสภาพคล่องของสถาบันการเงินที่อยู่ในระดับสูง ด้านสินเชื่อคงค้างขยายตัวใกล้เคียงกับปีก่อน ตามสินเชื่อของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ จากมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ มาตรการสินเชื่อช่วยเหลือ SMEs และการขยายระยะเวลาชำระหนี้ ส่วนสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ชะลอตัวตามภาวะเศรษฐกิจที่หดตัว

ในปี 2564 เศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีแนวโน้มชะลอตัวต่อเนื่อง จากสถานการณ์การระบาด COVID-19 ระลอกสาม ที่จำนวนผู้ติดเชื้อยังอยู่ในระดับสูง โดยการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนหดตัวต่อเนื่อง ทั้งการใช้จ่ายในหมวดสินค้าในชีวิตประจำวันและหมวดบริการ จากกำลังซื้อที่อ่อนแอ และรายได้เกษตรกรที่ลดลง ด้านการใช้จ่ายภาครัฐชะลอตัว จากการก่อสร้างเป็นสำคัญ ตามอุปสงค์ในประเทศที่อ่อนแอ และการผลิตภาคอุตสาหกรรมชะลอตัว จากการผลิตสิ่งทอที่เร่งไปมากในเดือนก่อน อย่างไรก็ตาม การผลิตเพื่อส่งออกในสินค้าชนิดอื่นยังขยายตัวได้ต่อเนื่อง

โครงสร้างการกระจายรายได้จากการผลิต จากข้อมูลของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณาจากสัดส่วนของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค ณ ราคาประจำปีต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในปี 2562 พบว่า ภาคที่มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น ได้แก่ เขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล จากร้อยละ 47.0 ในปี 2561 เป็นร้อยละ 47.5 ในปี 2562 และภาคใต้ จากร้อยละ 8.6 ในปี 2561 เป็นร้อยละ 8.7 ในปี 2562 สำหรับภาคที่มีส่วนลดลง ได้แก่ ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันตก โดยลดลงจากร้อยละ 18.3 ร้อยละ 9.6 ร้อยละ 5.2 และร้อยละ 3.6 ในปี 2561 เหลือร้อยละ 18.0 ร้อยละ 9.5 ร้อยละ 5.1 และร้อยละ 3.5 ตามลำดับ ส่วนภาคเหนือ มีสัดส่วนร้อยละ 7.7 เท่ากับปี 2561

ตาราง : อัตราการขยายตัวและโครงสร้างรายได้จากการผลิตรายภาค

(ร้อยละ)

ภาค	อัตรายขยายตัวที่แท้จริง		โครงสร้าง ณ ราคาประจำปี	
	2561	2562	2561	2562
ตะวันออกเฉียงเหนือ	3.9	0.1	9.6	9.5
เหนือ	4.2	0.9	7.7	7.7
ใต้	4.8	3.0	8.6	8.7
ตะวันออก	2.8	1.8	18.3	18.0
ตะวันตก	5.4	-0.8	3.6	3.5
กลาง	1.3	-0.9	5.2	5.1

กทม. และปริมณฑล	4.9	3.6	47.0	47.5
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ	4.2	2.3	100.0	100.0

ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ปี 2562 จังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวสูงส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออก เขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล และภาคกลาง โดยจังหวัดระยอง มีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวสูงสุดที่ 988,748 บาทต่อคนต่อปี ส่วนจังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวต่ำ ได้แก่ จังหวัดนราธิวาส มีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวต่ำสุดที่ 59,498 บาทต่อคนต่อปี หรือมีความแตกต่างกับผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวของจังหวัดระยอง เท่ากับ 16.6 เท่า ทั้งนี้ จังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ระยอง กรุงเทพมหานคร ชลบุรี ปราจีนบุรี และฉะเชิงเทรา ตามลำดับ ส่วนจังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวอยู่ใน 5 ลำดับต่ำสุด คือ นราธิวาส ยโสธร หนองบัวลำภู แม่ฮ่องสอน และสกลนคร ตามลำดับ

ตาราง : แสดงผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อคนต่อปี พ.ศ. 2562 (หน่วย : บาท)

10 อันดับแรกสูงสุด		10 อันดับสุดท้ายต่ำสุด	
1. ระยอง	988,748	1. นราธิวาส	59,498
2. กรุงเทพมหานคร	637,397	2. ยโสธร	62,623
3. ชลบุรี	571,234	3. หนองบัวลำภู	63,002
4. ปราจีนบุรี	551,150	4. แม่ฮ่องสอน	63,370
5. ฉะเชิงเทรา	459,005	5. สกลนคร	65,900
6. พระนครศรีอยุธยา	439,159	6. Mukdahan	66,599
7. ภูเก็ต	428,351	7. ปึงกาฬ	68,727
8. สมุทรสาคร	388,372	8. ชัยภูมิ	70,159
9. สมุทรปราการ	349,406	9. อำนาจเจริญ	71,815
10. สระบุรี	336,393	10. อุบลราชธานี	72,607

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปี พ.ศ. 2562 จะพบว่า จังหวัดนครราชสีมา มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมมากที่สุดคือ 303,996 ล้านบาท โดยมีสัดส่วนถึง 56.29 ของผลิตภัณฑ์มวลจังหวัดในกลุ่มจังหวัด เพิ่มจากปีก่อนหน้าที่มีมูลค่า 4,282 ล้านบาท จังหวัดบุรีรัมย์ และสุรินทร์ มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ส่วนจังหวัดชัยภูมิมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมลดลง โดยจังหวัดที่มีการเพิ่มขึ้นมากที่สุดคือจังหวัดบุรีรัมย์ คิดเป็นร้อยละ 4.71 รองลงมาคือจังหวัดสุรินทร์ จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดชัยภูมิ ตามลำดับ

ตารางที่ 26 : แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จำแนกรายจังหวัด

ที่	จังหวัด/ กลุ่มจังหวัด	ผลิตภัณฑ์มวลรวม(ล้านบาท)			อัตราเพิ่ม – ลด (เทียบกับปี 61 และ 62)		สัดส่วน GPP ปี พ.ศ. 2562
		ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ล้านบาท	ร้อยละ	
1	นครราชสีมา	277,504	299,714	303,996	4,282	1.32	56.29
2	ชัยภูมิ	63,158	65,996	65,698	-298	-0.45	12.17

3	บุรีรัมย์	85,389	85,145	89,356	4,211	4.71	16.55
4	สุรินทร์	74,360	78,770	81,007	2,237	2.76	15.00
กลุ่มจังหวัด		500,411	529,625	540,057	10,432	1.93	100.00

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

มูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อหัว

ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในปี พ.ศ.2562 จังหวัดสุรินทร์มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อหัว 75,919 บาท/คน/ปี เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีมูลค่า 73,233 บาท/คน/ปี คิดเป็นร้อยละ 3.54 แต่เมื่อเปรียบเทียบกับระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือจังหวัดสุรินทร์ยังมีรายได้ต่อหัวน้อยกว่าของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรากฏตามตารางที่ 28 ข้างท้ายนี้

หากจำแนกเป็นรายจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ฯ ซึ่งมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อหัว 94,196 บาท/คน/ปี จะพบว่า จังหวัดนครราชสีมา มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อหัว 121,068 บาท/คน/ปี รองลงมาเป็นจังหวัดสุรินทร์มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อหัว 75,919 บาท/คน/ปี จังหวัดบุรีรัมย์ 73,305 บาท/คน/ปี และจังหวัดชัยภูมิ 70,159 บาท/คน/ปี ตามลำดับ ซึ่งจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ฯ ที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมคิดเป็นร้อยละเพิ่มขึ้นสูงสุด คือ จังหวัดนครราชสีมาเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า คิดเป็นร้อยละ 1.55

ตารางที่ 28 : แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1/คน/ปี

ที่	จังหวัด/ กลุ่มจังหวัด	ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อคนต่อปี			เพิ่ม/ลด เปรียบเทียบ พ.ศ. 2561 กับ พ.ศ. 2562	
		ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	บาท	ร้อยละ
1	นครราชสีมา	110,301	119,189	121,068	1,879	1.55
2	ชัยภูมิ	66,724	70,094	70,159	65	0.09
3	บุรีรัมย์	69,230	69,355	73,305	3,950	5.39
4	สุรินทร์	68,587	73,233	75,919	2,686	3.54
5	กลุ่มจังหวัดฯ	86,576	91,958	94,196	2,238	2.38
6	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	80,976	84,434	86,171	1,737	2.02
7	ประเทศไทย	225,126	236,860	243,787	6,929	2.84

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสุรินทร์

จากข้อมูลของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดสุรินทร์ พบว่าจังหวัดสุรินทร์ มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจคิดเป็นร้อยละ 0.5 โดย GPP ระดับประเทศอยู่ลำดับที่ 36 ของประเทศ (จากจำนวน 77 จังหวัด) ระดับภาคอยู่ลำดับที่ 6 ของภาค หรืออยู่ลำดับที่ 3 ของกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 รองจากจังหวัดนครราชสีมา และบุรีรัมย์

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross provincial product : GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ.2562 จังหวัดสุรินทร์ มีมูลค่า 81,007 ล้านบาท และมีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ปี 2562 อยู่ที่ 75,919 บาทต่อคนต่อปี เพิ่มขึ้นจากปีก่อน คิดเป็นร้อยละ 3.54 โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัด สุรินทร์การผลิตหลัก คือ การผลิตภาคเกษตรมีสัดส่วนร้อยละ 25.3 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2561 ร้อยละ 0.2 และการผลิตภาคนอกเกษตร มีสัดส่วนร้อยละ 74.7 เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ร้อยละ 2.0 โดยสาขาการผลิตที่สำคัญต่อ โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัด 3 อันดับแรก ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม ร้อยละ 25.3 สาขาการศึกษา ร้อยละ 14.1 และสาขาการขนส่งและการขายปลีกฯ ร้อยละ 13.8

ตาราง : ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด ณ ราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ. 2560 – 2562

สาขาการผลิต	มูลค่า GPP (ล้านบาท)		
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562
	(2017r)	(2018r)	(2019p)
ภาคเกษตร (Agriculture)	18,742	19,904	20,500
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง (Agriculture, forestry and fishing)	18,742	19,904	20,500
ภาคนอกเกษตร (Non-Agriculture)	55,618	58,866	60,507
อุตสาหกรรม (Industrial)	9,364	10,638	10,620
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน (Mining and quarrying)	454	386	364
การผลิต (Manufacturing)	7,768	9,174	9,016
ไฟฟ้า ก๊าซ (Electricity, gas, steam and air conditioning supply)	927	831	920
การจัดหาน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล (Water supply; sewerage, waste management and remediation activities)	215	248	321
การบริการ (Service)	46,254	48,228	49,887
การก่อสร้าง (Construction)	3,206	3,498	3,428
การขายส่งและการขายปลีก (Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles)	9,656	10,497	11,164
การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า (Transportation and storage)	1,629	1,737	1,833
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร (Accommodation and food service activities)	554	625	688
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร (Information and communication)	507	606	663
กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย (Financial and insurance activities)	6,600	6,890	7,516
กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์ (Real estate activities)	3,834	3,993	4,024
กิจกรรมทางวิชาชีพ (Professional, scientific and technical activities)	24	22	22

สาขาการผลิต	มูลค่า GPP (ล้านบาท)		
	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562
	(2017r)	(2018r)	(2019p)
กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุน (Administrative and support service activities)	91	71	75
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ (Public administration and defence; compulsory social security)	4,563	4,779	5,042
การศึกษา (Education)	11,757	11,449	11,448
กิจกรรมด้านสุขภาพ (Human health activities)	2,836	2,993	2,895
ศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ (Arts, entertainment and recreation)	157	184	218
กิจกรรมบริการด้านอื่น ๆ (Other service activities)	841	884	871
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross provincial product (GPP))	74,360	78,770	81,007
ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP Per capita (Baht))	68,587	73,233	75,919
จำนวนประชากร (Population (1,000 persons))	1,084	1,076	1,067

ตาราง : อัตราการขยายตัวและโครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดสุรินทร์ปี 2561 และ ปี 2562

(ร้อยละ)

สาขาการผลิตที่สำคัญ 5 ลำดับ	อัตราการขยายตัวที่แท้จริง		โครงสร้าง ณ ราคาประจำปี	
	2561	2562	2561	2562
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	5.3	0.3	25.3	25.3
การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์	6.8	4.1	13.3	13.8
การศึกษา	-4.0	-2.0	14.5	14.1
การผลิต	25.4	-3.8	11.6	11.1
การเงินและการประกันภัย	6.0	4.8	8.7	9.3
GPP สุรินทร์	5.8	0.5	100.0	100.0

แหล่งข้อมูล : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจของจังหวัดสุรินทร์

ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในปี พ.ศ. 2562 พบว่า อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดสุรินทร์ เมื่อพิจารณาจากผลิตภัณฑ์จังหวัด ณ ราคาประจำปี มีมูลค่า 81,007.07 ล้านบาท อยู่ลำดับที่ 37 ของประเทศ จากจำนวน 77 จังหวัด (รวมกรุงเทพมหานคร) อยู่ลำดับที่ 6 จากจำนวน 20 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อคนต่อปี (GPP per capita) อยู่ที่ 75,919 บาท สูงขึ้นจากเดิมเล็กน้อย โดยในปี พ.ศ. 2561 มีมูลค่า 73,233 บาท หรือมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจคิดเป็น ร้อยละ 0.5

สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจของจังหวัดสุรินทร์ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา พบว่า มีอัตราการเติบโตไม่คงที่ เห็นได้จากตัวเลขของมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดตั้งแต่ปี พ.ศ.2550 - 2556 มีอัตราการเติบโตที่ค่อนข้างสูง ถึงร้อยละ 4.8 - 7.9 และราบรื่นดีมาโดยตลอด กระทั่งในปี พ.ศ.2557 ตัวเลขลดลงอย่างเห็นได้ชัด มีอัตราการเติบโตติดลบที่ร้อยละ 1.4 ซึ่งในช่วงนี้จังหวัดในกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์มีสภาวะการทางเศรษฐกิจที่ถดถอยเช่นเดียวกัน จากนั้นในปี พ.ศ.2558-2562 จังหวัดสุรินทร์เริ่มมีอัตราการเติบโตที่ดีขึ้น แต่โดยภาพรวมแล้วใน

ระยะ 10 ปีที่ผ่านมา เศรษฐกิจยังคงเป็นไปในทิศทางที่ดีเติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่แนวโน้มของการเติบโตมีลักษณะแบบค่อยเป็นค่อยไป

แนวโน้มเศรษฐกิจจังหวัดสุรินทร์

จังหวัดสุรินทร์เป็นเมืองเกษตร หากพิจารณาสัดส่วนของมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดในภาคการเกษตรแล้ว จะพบว่า ภาคการเกษตรมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ เนื่องจากมีสัดส่วนถึงร้อยละ 23 - 33 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด สังเกตได้ว่าในปีที่มีสัดส่วนของมูลค่าในภาคการเกษตรสูง มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดจะสูงขึ้นตามไปด้วย จากตัวอย่างในปี พ.ศ.2556 ที่ผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์มีมูลค่าสูงสุดในรอบ 10 ปี อยู่ที่ 70,913 ล้านบาท และมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดในภาคการเกษตรก็มีสัดส่วนสูงที่สุดในรอบ 10 ปี เช่นกัน คือ ร้อยละ 32.7 ซึ่งในช่วงเวลาปกติมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดในภาคการเกษตรจะมีสัดส่วนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 22 - 28 เท่านั้น

หากพิจารณาสัดส่วนของมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์ ณ ราคาประจำปี ในช่วง พ.ศ. 2551 - 2562 จะพบว่า สัดส่วนของผลิตภัณฑ์จังหวัดนอกภาคการเกษตร มีการเติบโตขึ้นเป็นลำดับตลอดระยะเวลา 10 ปี และมีแนวโน้มที่สูงขึ้น หมายถึงว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์ในอนาคตจะมาจากนอกภาคการเกษตรมากขึ้น แต่จากข้อมูลในปี พ.ศ.2556 มูลค่าของผลิตภัณฑ์จังหวัดในภาคการเกษตร มีส่วนสำคัญในการช่วยให้ตัวเลขทางเศรษฐกิจสูงขึ้นซึ่งสามารถเห็นได้อย่างชัดเจน

การเกษตร : จังหวัดสุรินทร์มีเนื้อที่ประมาณ 8,124.06 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 5,077,535 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.58 ของพื้นที่ทั้งประเทศ หรือร้อยละ 4.8 ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2563 มีพื้นที่การเกษตร ประมาณ 3.69 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 72.0 ของพื้นที่ทั้งหมด

- 1) พื้นที่ปลูกข้าว 3,076,991 ไร่
- 2) พื้นที่ปลูกยางพารา 239,934 ไร่
- 3) พื้นที่ปลูกอ้อย 115,720 ไร่
- 4) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง 120,337 ไร่
- 5) อื่นๆ 143,757 ไร่ (เช่น ประมง ปาล์มน้ำมัน ไม้ยืนต้น ไม้ผล แปลงหม่อน พืชสมุนไพร พืชอาหารสัตว์ ฯลฯ)

ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ คือ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย และยางพารา เป็นต้น

ส่วนด้านปศุสัตว์ผลผลิตที่สำคัญ คือ ไก่ เป็ด และโค

ตาราง : ข้อมูลการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ปีเพาะปลูก พ.ศ. 2561/2562

ชนิดพืช	พื้นที่		ผลผลิต	
	เพาะปลูก (ไร่)	เก็บเกี่ยว(ไร่)	รวม (ตัน)	เฉลี่ย(กก./ไร่)
ข้าวเจ้านาปี	3,490,919.7	3,438,007.3	1,328,982.5	392.1
ข้าวเจ้านาปรัง	31,078.0	25,435.0	13,707.5	486.8
อ้อยโรงงาน	101,817.0	73,210.0	705,737.0	9,639.9
มันสำปะหลัง	95,002.0	47,510.0	187,096.0	3,938.0
แตงกวา	46.0	30.0	49.8	1,660.0
ข้าวโพดหวาน	1,391.0	799.0	758.0	948.7
แตงโมเนื้อ	3,314.0	2,868.0	4,571.4	1,593.9
ถั่วลิสง (รุ่น1)	1,369.8	467.8	0.10	213.9
พริกชี้หูเม็ดใหญ่	158.0	214.0	179.2	837.4
ยางพารา	246,837.0	104,695.5	35,209.3	268.4
ยูคาลิปตัส	56,585.3	8,118.0	74,200.5	2,300.2
มะม่วง	1,078.0	702.0	686.9	978.4
กล้วยน้ำว้า	3,500	2,213.0	1,277.7	577.4
หม่อน	2,517.5	192.0	326.7	204.5

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์

ตาราง : จำนวนปศุสัตว์ที่สำคัญจำแนกเป็นรายอำเภอ พ.ศ. 2562

อำเภอ	เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	สัตว์อื่นๆ(ตัว)
ยอดรวม	108,825	287,303	1,001	114,098	1,553	3,434,539	200,023
เมืองสุรินทร์	15,894	38,384	2	11,910	6,044	285,470	30,767
ชุมพลบุรี	5,116	19,356	72	2,992	3,765	112,441	6,746
ท่าตูม	7,112	16,661	1	6,200	5,377	163,080	8,206
จอมพระ	5,557	6,685	5	9,556	3,754	123,069	10,034
ปราสาท	13,983	44,211	38	14,512	0,219	296,749	24,057
กาบเชิง	5,995	9,843	-	6,156	808	183,940	8,613
รัตนบุรี	8,417	16,293	770	5,314	5,132	203,014	15,420
สนม	2,100	6,112	-	6,519	2,761	225,441	2,475
ศีขรภูมิ	16,637	54,305	88	25,960	5,934	645,681	34,906
สังขะ	8,138	15,534	25	5,579	5,336	197,715	20,097
ลำดวน	2,919	0,569	-	3,479	5,072	76,580	9,067
สำโรงทาบ	3,131	8,968	-	3,914	137	28,878	3,111
บัวเชด	1,874	5,440	-	834	1,406	154,358	5,312
พนมดงรัก	2,808	4,514	-	1,070	2,225	551,692	8,208
ศรีณรงค์	4,275	8,548	-	5,078	2,381	96,516	6,283
เขวาสินรินทร์	2,237	5,944	-	3,340	914	35,129	3,281
โนนนารายณ์	2,632	5,936	-	1,685	288	54,786	3,440

ที่มา: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์

ในปีการเพาะปลูก พ.ศ. 2559/2560 จังหวัดสุรินทร์มีเนื้อที่ปลูกข้าวจำนวน 2,988,102 ไร่ ลดลงจากปีการเพาะปลูกที่แล้ว 67,460 ไร่ มีปริมาณผลผลิต 1,214,389 ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ อยู่ที่ 437.32 กิโลกรัมต่อไร่

ตาราง : แสดงเนื้อที่ปลูกข้าวจำนวนปี เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ จำแนกตามปีการเพาะปลูกจังหวัดสุรินทร์

ปีการเพาะปลูก	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)
2556/2557	3,362,622	3,297,866	1,392,200	422.15
2557/2558	3,142,529	3,087,916	1,337,328	433.08
2558/2559	3,055,562	3,036,255	1,268,210	417.68
2559/2560	2,988,102	2,776,834	1,214,389	437.32

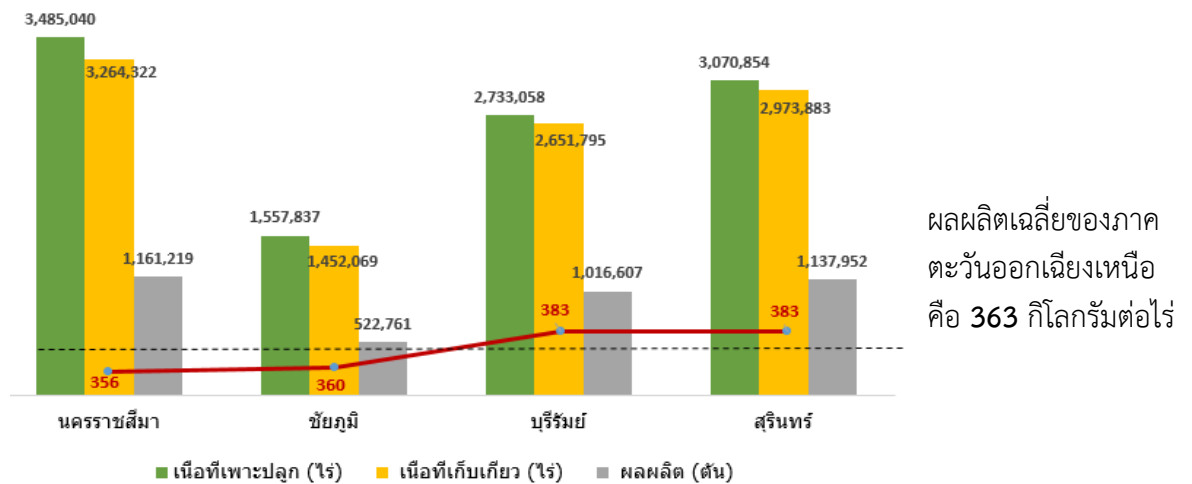
ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ (ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ = ผลผลิต (กก.)/เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่))

สถานการณ์ข้าวนาปีในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์

การเพาะปลูกข้าวนาปีของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ มีสัดส่วนของพื้นที่คิดเป็นร้อยละ 29.66 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมีสัดส่วนของปริมาณผลผลิตคิดเป็นร้อยละ 29.99 จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ในการเพาะปลูกและปริมาณผลผลิตมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด รองลงมาคือ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดชัยภูมิ

ส่วนจังหวัดที่มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูงที่สุด ได้แก่ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ จำนวน 383 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งอยู่ที่ 363 กิโลกรัมต่อไร่

แผนภูมิ : แสดงเนื้อที่เพาะปลูกข้าวนาปี เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ปีการเพาะปลูก

พ.ศ.2559/2560 ที่ความชื้น 15% กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

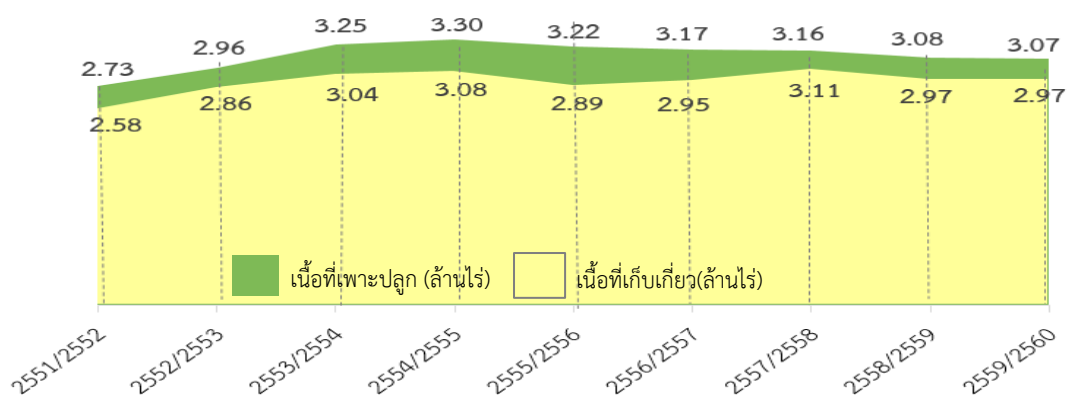
สถานการณ์ข้าวนาปีจังหวัดสุรินทร์

จังหวัดสุรินทร์ เป็นจังหวัดในลำดับที่ 3 ที่เป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญของประเทศ และข้าวหอมมะลิสุรินทร์ได้ชื่อว่าเป็นข้าวที่มีคุณภาพอีกแห่งหนึ่งที่เป็นที่ยอมรับ ในปีการเพาะปลูก พ.ศ.2554/2555 มีพื้นที่ทำการเพาะปลูกข้าวมากถึง 3,301,794 ไร่ โดยรวมแล้วจังหวัดสุรินทร์มีพื้นที่เพาะปลูกข้าวในแต่ละปีไม่แตกต่างกันมากนัก ตลอดระยะเวลา 10 ปี ใช้พื้นที่ในการเพาะปลูกข้าวนาปีเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 3,104,730 ไร่ ส่วนพื้นที่เก็บเกี่ยวเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 2,939,192 ไร่หรือคิดเป็นร้อยละ 94.67ของพื้นที่เพาะปลูก

ในปีการเพาะปลูก พ.ศ.2559/2560 จังหวัดสุรินทร์มีพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปี จำนวน 3,070,854 ไร่ สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ 2,973,883 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 96.84 ซึ่งเนื้อที่ที่ใช้ในการเพาะปลูกข้าวในปีต่อไป คาดว่าจะไม่ต่างไปจากปีที่ผ่านมามากนัก

แผนภูมิ : แสดงเนื้อที่เพาะปลูกข้าวนาปี เนื้อที่เก็บเกี่ยว ปีการเพาะปลูก พ.ศ.2551-2559

ที่ความชื้น 15% จังหวัดสุรินทร์

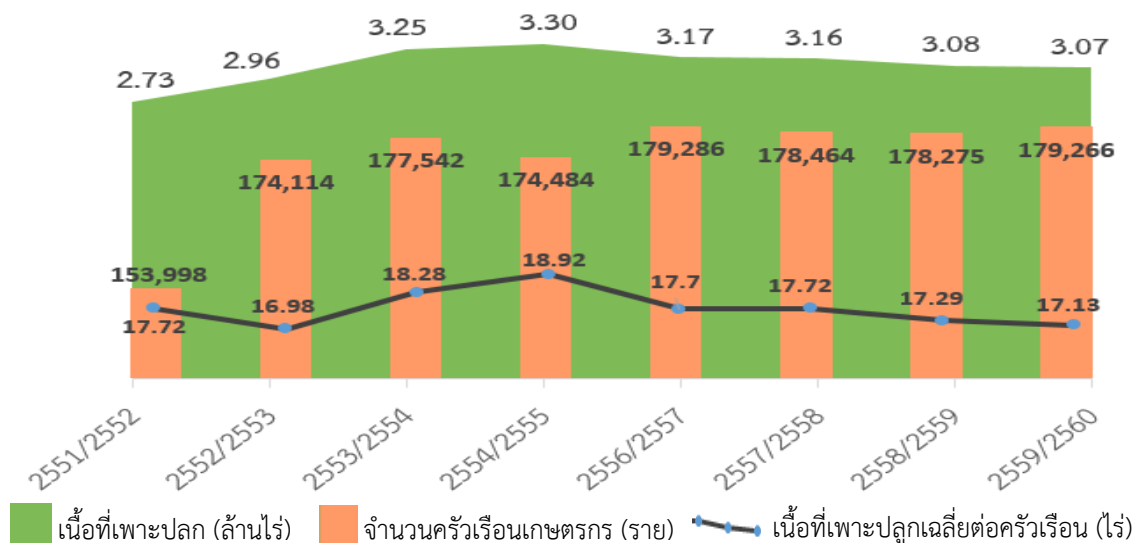

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในปีการเพาะปลูก พ.ศ.2559/2560 จังหวัดสุรินทร์มีปริมาณผลผลิต จำนวน 1,137,952 ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่อยู่ที่ 383 กิโลกรัมต่อไร่ ลดลงจากปีการเพาะปลูกที่แล้ว 3 กิโลกรัม แต่หากเปรียบเทียบกับ จังหวัดอื่นๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดสุรินทร์ยังคงมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่อยู่ในลำดับที่ 2 ของภาค รองจากจังหวัดมุกดาหาร และยังคงมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของภาคซึ่งอยู่ที่ 363 กิโลกรัมต่อไร่

ประชากรในจังหวัดสุรินทร์ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร พบว่า ในปีการเพาะปลูก พ.ศ.2559/2560 คราวเรือนเกษตรกรในจังหวัดสุรินทร์ มีประมาณ 179,266 ราย มีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 17 ไร่ ซึ่งตัวเลขในช่วงปีการเพาะปลูกที่ผ่านมา ถือว่าไม่แตกต่างจากในปีปัจจุบันมากนัก

แผนภูมิ : แสดงเนื้อที่เพาะปลูกข้าวนาปี จำนวนครัวเรือนเกษตรกร และเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยต่อครัวเรือน ปีการเพาะปลูก พ.ศ.2551-2559 ที่ความชื้น 15% จังหวัดสุรินทร์

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พื้นที่การเพาะปลูกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสภาพภูมิประเทศที่ค่อนข้างแห้งแล้ง ไม่มีแหล่งกักเก็บน้ำหรือแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่จะทำการเพาะปลูกได้ตลอดทั้งปี การเพาะปลูกส่วนใหญ่จึงต้องร่อนน้ำฝนในฤดูฝน และทำการเพาะปลูกข้าวได้เพียงปีละครั้ง

ในปีการเพาะปลูก พ.ศ.2559/2560 จังหวัดสุรินทร์มีเนื้อที่ปลูกข้าวในเขตชลประทานเพียง ร้อยละ 5.12 ที่เหลืออีกร้อยละ 94.88 ต้องอาศัยน้ำฝนในการเพาะปลูก พื้นที่ส่วนใหญ่จะเริ่มทำการเพาะปลูกในเดือนพฤษภาคม และจะทยอยเก็บผลผลิตได้ในเดือนตุลาคมจนถึงเดือนธันวาคม

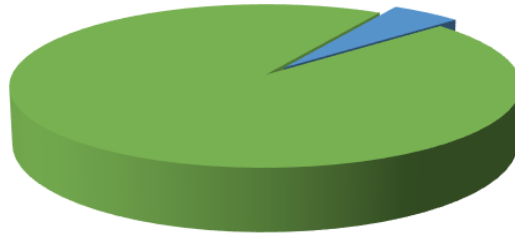
วิธีการเพาะปลูกข้าวที่มีอยู่ในจังหวัดสุรินทร์มีอยู่ 4 วิธี ได้แก่ นาดำ นาหว่านสำรว นาหว่านน้ำตม และ นาหยอด วิธีการเพาะปลูกที่เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมใช้คือนาหว่านสำรว ในปีการเพาะปลูก พ.ศ. 2559/2560 จังหวัดสุรินทร์มีพื้นที่เพาะปลูกข้าวด้วยวิธีนาหว่านสำรว จำนวน 2,619,050 ไร่ หรือคิดเป็น ร้อยละ 85.29 ของพื้นที่เพาะปลูก อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์อยู่ที่ 24.16 กิโลกรัมต่อไร่ ปริมาณการใช้เมล็ดพันธุ์ในการเพาะปลูก 63,276 ตัน ปริมาณผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ 968,364 ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่อยู่ที่ 383 กิโลกรัมต่อไร่

แผนภูมิ : ร้อยละของเนื้อที่เพาะปลูกข้าวนาปีในเขต และนอกเขตชลประทาน ปีการเพาะปลูก พ.ศ.2559/2560 จังหวัดสุรินทร์

เนื้อที่เพาะปลูกนอกเขตชลประทาน
ร้อยละ 94.88

เนื้อที่เพาะปลูกในเขตชลประทาน
ร้อยละ 5.12

เนื้อที่เพาะปลูกทั้งสิ้น
3,070,854 ไร่

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แนวโน้มข้าวหอมมะลิจังหวัดสุรินทร์

จังหวัดสุรินทร์มีเนื้อที่การเพาะปลูกข้าวอยู่ในทุกอำเภอ สามารถผลิตข้าวให้แก่ประเทศได้ในลำดับต้นๆ มาโดยตลอด เนื่องจากเป็นเมืองเกษตรกรรม จากผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ประชาชนเกือบร้อยละห้าสิบประกอบอาชีพด้านการเกษตร เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ในการเพาะปลูกข้าวมากเป็นลำดับ 3 ของประเทศ รองจากจังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดนครราชสีมา พื้นที่ทำการเพาะปลูกข้าวของจังหวัดสุรินทร์ในแต่ละปีไม่เปลี่ยนแปลงไปมากนัก พิจารณาแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงจำนวนพื้นที่เพาะปลูก จะเห็นได้ว่าค่อนข้างคงที่อยู่ระหว่าง 3.07-3.08 ล้านไร่ ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตในแต่ละปีไม่ต่ำกว่า 1.1 ล้านตัน สถิติปริมาณผลผลิตในรอบ 10 ปี เฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 1,120,673 ตันต่อปี ส่วนผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มีการพัฒนาและมีปริมาณผลผลิตที่ดีขึ้นตามลำดับ จากตัวเลขย้อนหลัง 5 ปี พบว่า ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่อยู่ระหว่าง 379-386 กิโลกรัม ทั้งนี้ล้วนมีปัจจัยในด้านต่างๆ เกี่ยวข้อง ทั้งที่สามารถควบคุมได้และไม่สามารถควบคุมได้ เช่น ดินฟ้าอากาศ แมลงศัตรูพืช ฯลฯ

พื้นที่การเพาะปลูกส่วนใหญ่ของจังหวัด (ร้อยละ 94.88) อยู่นอกเขตชลประทานต้องอาศัยน้ำฝนในการเพาะปลูก ซึ่งการเพาะปลูกในปี พ.ศ.2560/2561 จังหวัดสุรินทร์ประสบปัญหาทางธรรมชาติฝนมาช้าไม่ตกต้องตามฤดูกาล การเพาะปลูกข้าวนาปีได้รับความเสียหาย ส่งผลต่อเนื้อที่เก็บเกี่ยว ปริมาณผลผลิตข้าวและคุณภาพของข้าว

การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว มีปัจจัยหลายอย่างเกี่ยวข้อง ที่สำคัญคือภัยธรรมชาติที่ไม่อาจควบคุมได้ การเพาะปลูกและดูแลเพื่อให้ได้ข้าวที่มีคุณภาพเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่เกษตรกรสามารถทำได้

คุณภาพชีวิตของประชากร

สรุปการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2562 จังหวัดสุรินทร์ ได้จัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทยในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดเก็บและใช้ประโยชน์จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และข้อมูลพื้นฐาน ระดับหมู่บ้าน (กชข. 2 ค) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้บรรลุความจำเป็นพื้นฐานและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา ทราบสาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของตนเองและชุมชน นำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด โดยมีผลการจัดเก็บข้อมูล จปฐ.ปี 2562 สํารวจจากประชากร 17 อำเภอ 158 ตำบล 2,106 หมู่บ้าน จำนวนทั้งสิ้น 886,379 คน พบว่า จากตัวชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน 5 หมวด 31 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ไม่บรรลุเกณฑ์ 5 ลำดับแรก ดังนี้

ข้อ 24 คนในครัวเรือนไม่ดื่มสุรา ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 59,929 คน (ร้อยละ 6.76) ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 15.69

ข้อ 25 คนในครัวเรือนไม่สูบบุหรี่ ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 56,192 คน (ร้อยละ 6.34) ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 13.41

ข้อ 23 ครัวเรือนมีการเก็บออมเงิน ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 9,887 ครัวเรือน (ร้อยละ 3.65) ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 18.28

ข้อ 16 เด็กอายุ 6 – 14 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 3,047 คน (ร้อยละ 2.82) ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 1.52

ข้อ 17 เด็กจบชั้น ม.3 ได้เรียนต่อชั้น ม.4 หรือเทียบเท่า ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 87 คน (ร้อยละ 2.44) ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 1.14

รายได้และรายจ่ายของครัวเรือน ประชากรมีรายได้เฉลี่ย 65,906.14 บาทต่อคนต่อปี เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 2,076.26 บาท (เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3.25) มีรายจ่ายเฉลี่ย 43,872.95 บาทต่อคนต่อปี เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 347.70 บาท (เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.80) โดยในภาพรวมพบว่า มีรายได้มากกว่ารายจ่าย

ส่วนข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชข.2 ค) จังหวัดสุรินทร์ ปี 2562 จัดเก็บข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน สํารวจในพื้นที่ชนบท จำนวน 2,106 หมู่บ้าน รวมราษฎร 628,595 คน 261,755 ครัวเรือน มีหมู่บ้าน เจริญพัฒนาอันดับหนึ่ง 36 หมู่บ้าน (ร้อยละ 1.71) อันดับสอง (ระดับปานกลาง) 726 หมู่บ้าน (ร้อยละ 34.47) และอันดับสาม (ระดับก้าวหน้า) 1,344 หมู่บ้าน (ร้อยละ 63.82)

สำหรับสภาพปัญหาที่สำคัญ 10 ลำดับแรก ที่ควรได้รับการแก้ไข ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ 32 ความปลอดภัยจากภัยพิบัติ จำนวน 1,308 หมู่บ้าน

ตัวชี้วัดที่ 20 การได้รับการศึกษา จำนวน 1,177 หมู่บ้าน

ตัวชี้วัดที่ 12 ผลผลิตจากการทำการเกษตรอื่นๆ จำนวน 1,156 หมู่บ้าน

ตัวชี้วัดที่ 17 การกีฬา จำนวน 722 หมู่บ้าน

ตัวชี้วัดที่ 7 การติดต่อสื่อสาร จำนวน 641 หมู่บ้าน

ตัวชี้วัดที่ 24 การเรียนรู้โดยชุมชน จำนวน 623 หมู่บ้าน

ตัวชี้วัดที่ 21 การมีส่วนร่วมของชุมชน จำนวน 592 หมู่บ้าน

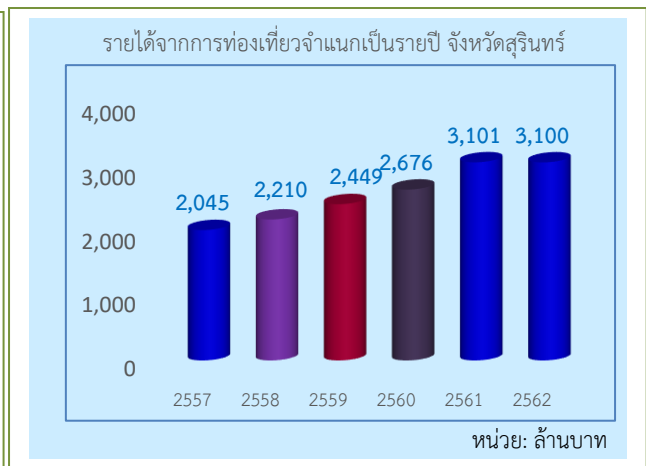
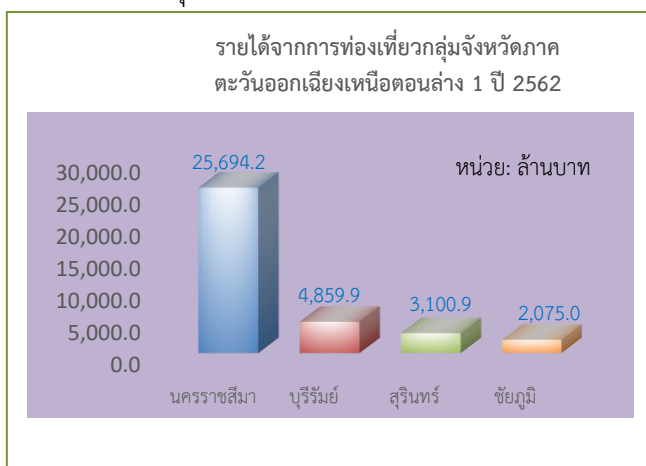
ตัวชี้วัดที่ 8 การมีงานทำ จำนวน 565 หมู่บ้าน

ตัวชี้วัดที่ 23 การเข้าถึงแหล่งเงินทุน จำนวน 516 หมู่บ้าน

ตัวชี้วัดที่ 6 การมีที่ดินทำกิน จำนวน 418 หมู่บ้าน

ความสุขของคนจังหวัดสุรินทร์ ในปี 2562 มีระดับความสุขเฉลี่ย 8.36 ลดลงจากปีก่อนที่มีระดับความสุขเฉลี่ย 8.41 (ลดลงร้อยละ 0.59) โดยอำเภอที่มีความสุขเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ศีขรภูมิ กาบเชิง และรัตนบุรี ตามลำดับ ส่วนอำเภอที่มีความสุขเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก คือ พนมดงรัก บัวเชด และลำดวน ตามลำดับ

การท่องเที่ยว ในปี 2562 จังหวัดสุรินทร์มีรายได้จากการท่องเที่ยวจำนวน 3,100.9 ล้านบาท สูงเป็นลำดับที่ 3 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 รองจากจังหวัดนครราชสีมา และ จังหวัดบุรีรัมย์

รายได้จากการท่องเที่ยวในปี 2562 มีมูลค่า 3,100.9 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จากปีที่ผ่านมา และพบว่าตั้งแต่ปี 2557 รายได้จากการท่องเที่ยวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี

ในปี 2562 จังหวัดสุรินทร์มีรายได้จากการท่องเที่ยวจำนวน 3,100.9 ล้านบาท สูงเป็นลำดับที่ 3 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 รองจากจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดบุรีรัมย์

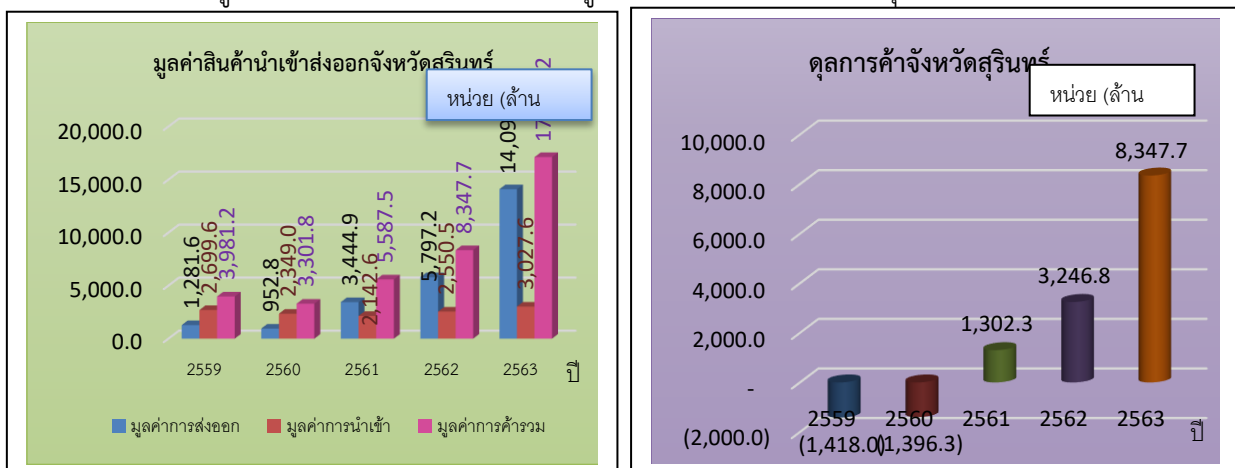
จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่มาเที่ยวในจังหวัดสุรินทร์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี 2561 มีนักท่องเที่ยวชาวไทย 1,023,594 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2560 จำนวน 64,023 คน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เพิ่มขึ้น จากปี 2560 จำนวน 8,840 คน เมื่อมีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นส่งผลให้รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดสุรินทร์เพิ่มขึ้นเช่นกัน

ค่าใช้จ่ายจากการท่องเที่ยวของจังหวัดสุรินทร์ในปี 2561 มีจำนวนค่าใช้จ่าย 1,135 บาท/คน/วัน เพิ่มขึ้นจากปี 2560 58 บาท ปี 2560 มีค่าใช้จ่ายจากการท่องเที่ยว 1,077 บาท/คน/วัน ซึ่งให้เห็นว่าเมื่อมีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นรายได้จากการท่องเที่ยวจึงเพิ่มขึ้น และค่าใช้จ่ายจากการท่องเที่ยวก็เพิ่มขึ้น เช่นเดียวกัน

การค้าชายแดน จังหวัดสุรินทร์ มีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยติดกับจังหวัด อุดรธานี ราชอาณาจักรกัมพูชาผ่านจุดผ่านแดนถาวร ช่องจอม-โอรส์เมียด อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ โดยมีมูลค่าการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ดังนี้

การค้าผ่านจุดผ่านแดนถาวร ช่องจอม-โอรส์เมียด ปี 2563 มีมูลค่าการค้ารวม 17,121.22 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2562 ร้อยละ 105.10 การส่งออกมีมูลค่า 14,093.59 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2562 ร้อยละ 143.11 มูลค่าการนำเข้า 3,027.63 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.71 ส่งผลให้ได้ดุลการค้าจำนวน 11,065.96 ล้านบาท (จาก 3,246.77 ล้านบาท ในปี 2562 เป็น 11,065.96 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2563)

แผนภูมิ: สถิติการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ปี 2559-2563 จังหวัดสุรินทร์

ที่มา: ด้านศุลกากรช่องจอม จังหวัดสุรินทร์

ภาพรวม การค้าผ่านจุดผ่านแดนไทย-กัมพูชา ปี 2563 มีมูลค่าการค้ารวม 17,121.22 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 105.10 เมื่อเทียบกับปี 2562 ที่มีมูลค่า 8,347.71 ล้านบาท ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 เป็นต้นมา

การส่งออก พบว่า ตั้งแต่ปี 2559-2563 มูลค่าการส่งออกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีมูลค่าเท่ากับ 1,281.56 ล้านบาท 952.75 ล้านบาท 3,444.87 ล้านบาท 5,797.24 ล้านบาท และ 14,093.59

ล้านบาท ตามลำดับ สินค้าส่งออก ที่สำคัญ ได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิง เม็ดพลาสติก พลังงานไฟฟ้า เครื่องดื่มน้ำผลไม้ กระป๋องมูงหลังคา เป็นต้น

การนำเข้า ตั้งแต่ปี 2559-2563 มูลค่าการนำเข้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ปี 2562 มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยมีมูลค่าเท่ากับ 2,550.47 ล้านบาท และในปี 2563 มีมูลค่าการนำเข้า 3,027.63 ล้านบาท สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ เม็ดพลาสติก มันสำปะหลัง (หัวมันสด) ถ่านไม้ เศษสแตนเลส มันเทศสด เป็นต้น

ดุลการค้า จังหวัดสุรินทร์มีดุลการค้าเกินดุลอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ ปี 2561 -2563 โดยมีมูลค่าเกินดุลเท่ากับ 1,302.25 ล้านบาท 3,246.77 ล้านบาท 11,065.96 ล้านบาท ตามลำดับ สำหรับปี 2563 มูลค่าดุลการค้าเกินดุลจำนวน 11,065.96 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาถึงร้อยละ 240.83 เมื่อเทียบกับปี 2562

ตาราง : มูลค่าการส่งออก-นำเข้า ดุลการค้า และมูลค่าการค้ารวม จังหวัดสุรินทร์ตั้งแต่ ปี 2559-2563

หน่วย : ล้านบาท

รายการ/ปี	2559	2560	2561	2562	2563	อัตราการเปลี่ยนแปลง	
						2562	2563
มูลค่าการส่งออก	1,281.56	952.75	3,444.87	5,797.24	14,093.59	68.29	143.11
มูลค่าการนำเข้า	2,699.60	2,349.00	2,142.62	2,550.47	3,027.63	19.04	18.71
ดุลการค้า	-1,418.04	-1,396.25	1,302.25	3,246.77	11,065.96	149.32	240.83
มูลค่าการค้ารวม	3,981.16	3,301.75	5,587.49	8,347.71	17,121.22	49.40	105.10

ที่มา : ด้านศุลกากรช่องจอม จังหวัดสุรินทร์

อุตสาหกรรม จังหวัดสุรินทร์ มีโรงงานอุตสาหกรรม จำพวก 2 และจำพวก 3 ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2564 จำนวนทั้งสิ้น จำนวน 374 โรงงาน เงินลงทุน 22,292.50 ล้านบาท คนงานรวม 10,393 คน โดยแบ่งตามจำพวก ดังนี้

จำพวก 2 จำนวน 9 โรงงาน สัดส่วนร้อยละ 2.41 ของโรงงานทั้งหมด เงินทุนรวม 24.63 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 0.11 ของเงินทุนทั้งหมด และคนงานรวม 60 คน สัดส่วนร้อยละ 0.58 ของคนงานทั้งหมด

จำพวก 3 จำนวน 365 โรงงาน สัดส่วนร้อยละ 99.57 ของโรงงานทั้งหมด เงินทุนรวม 22,267.85 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 99.89 ของเงินทุนทั้งหมด และคนงานรวม 10,333 คน สัดส่วนร้อยละ 99.42 ของคนงานทั้งหมด รายละเอียดตามตาราง ดังนี้

ตาราง : ตารางข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรม (แยกตามจำพวก)

จำพวก	จำนวน (โรงงาน)	เงินทุน (ล้านบาท)	คนงาน (คน)	สัดส่วน โรงงาน	สัดส่วน เงินทุน	สัดส่วน คนงาน
2	9	24.63	60	2.41	0.11	0.58
3	365	22,267.85	10,333	97.59	99.89	99.42
	374	22,292.48	10,393	100	100	100

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์

เมื่อพิจารณาโรงงานอุตสาหกรรม แบ่งตามขนาด มีดังนี้

ขนาดเล็ก จำนวน 310 โรงงาน สัดส่วนร้อยละ 82.89 ของโรงงานทั้งหมด เงินทุนรวม 4,092.87 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 18.36 ของเงินทุนทั้งหมด และคนงานรวม 3,871 คน สัดส่วนร้อยละ 37.25 ของคนงานทั้งหมด

ขนาดกลาง จำนวน 51 โรงงาน สัดส่วนร้อยละ 13.64 ของโรงงานทั้งหมด เงินทุนรวม 4,130.53 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 18.53 ของเงินทุนทั้งหมด และคนงานรวม 3,771 คน สัดส่วนร้อยละ 36.28 ของคนงานทั้งหมด

ขนาดใหญ่ จำนวน 13 โรงงาน สัดส่วนร้อยละ 3.48 ของโรงงานทั้งหมด เงินทุนรวม 14,069.07 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 63.11 ของเงินทุนทั้งหมด และคนงานรวม 2,751 คน สัดส่วนร้อยละ 26.47 ของคนงานทั้งหมด รายละเอียดตามตาราง ดังนี้

ตาราง : ข้อมูลขนาดโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์

ขนาดการลงทุน	จำนวน (โรงงาน)	เงินทุน (ล้านบาท)	คนงาน (คน)	สัดส่วน โรงงาน	สัดส่วน เงินทุน	สัดส่วน คนงาน
ขนาดเล็ก (เงินทุนไม่เกิน 1-50 ล้านบาท)	310	4,092.87	3,871	82.89	18.36	37.25
ขนาดกลาง (เงินทุน 50 - 200 ล้านบาท)	51	4,130.53	3,771	13.64	18.53	36.28
ขนาดใหญ่ (เงินทุนมากกว่า 200 ล้านบาท)	13	14,069.07	2,751	3.48	63.11	26.47
รวม	374	22,292.47	10,393	100	100	100

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์

ตาราง : ข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรมประเภท/สาขาอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์

No	ประเภท/สาขาอุตสาหกรรม	จำนวน (โรงงาน)	เงินทุน (ล้านบาท)	คนงาน (คน)	สัดส่วน โรงงาน	สัดส่วน เงินทุน	สัดส่วน คนงาน
1	อุตสาหกรรมเกษตร	76	3,930.39	1,107	20.32	17.63	10.65
2	อุตสาหกรรมอาหาร	40	6,411.40	1,531	10.70	28.76	14.73
3	อุตสาหกรรมเครื่องตี	4	62.81	98	1.07	0.28	0.94
4	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	1	7.50	7	0.27	0.03	0.07
5	อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย	2	260.36	3,548	0.53	1.17	34.14
6	อุตสาหกรรมเครื่องหนัง	-	-	-	-	-	-
7	อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	52	859.95	1,017	13.90	3.86	9.79
8	อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน	12	181.74	394	3.21	0.82	3.79
9	อุตสาหกรรมกระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ	-	-	-	-	-	-
10	อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์	-	-	-	-	-	-
11	อุตสาหกรรมเคมี	3	18.05	17	0.80	0.08	0.16
12	อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและผลิตภัณฑ์	12	366.65	133	3.21	1.64	1.28
13	อุตสาหกรรมยาง	1	30.50	70	0.27	0.14	0.67
14	อุตสาหกรรมพลาสติก	9	245.35	163	2.41	1.10	1.57
15	อุตสาหกรรมโลหะ	52	992.14	709	13.90	4.45	6.82
16	อุตสาหกรรมโลหะ	2	1.85	34	0.53	0.01	0.33
17	อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ	26	381.33	309	6.95	1.71	2.97

No	ประเภท/สาขาอุตสาหกรรม	จำนวน (โรงงาน)	เงินทุน (ล้านบาท)	คนงาน (คน)	สัดส่วน โรงงาน	สัดส่วน เงินลงทุน	สัดส่วน คนงาน
18	อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล	8	196.46	159	2.14	0.88	1.53
19	อุตสาหกรรมไฟฟ้า	-	-	-	-	-	-
20	อุตสาหกรรมขนส่ง	22	393.70	411	5.88	1.77	3.95
21	อุตสาหกรรมอื่นๆ	52	7,952.32	686	13.90	35.67	6.60
รวม		374	22,292.50	10,393	100.00	100	100

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์

เมื่อพิจารณาโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีเงินลงทุนสูงในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่

1) อุตสาหกรรมอื่น ๆ ประกอบด้วย การผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานชีวมวล เป็นหลัก รองลงมาได้แก่ ไม่ บด ย่อย หิน/ดูดทราย/ลำเลียงทราย และคัดแยกวัสดุไม้ใช้แล้ว เป็นต้น รวมจำนวน 52 โรงงาน เงินลงทุน 7,952.32 ล้านบาท (35.67% ของมูลค่าเงินลงทุนทั้งหมด)

2) อุตสาหกรรมอาหาร รวม 40 โรงงาน เงินลงทุน 6,411.40 ล้านบาท(28.76% ของมูลค่าเงินลงทุนทั้งหมด) พบว่ากิจการโรงงานในหมวดนี้มีเพียง 1 โรงงาน ที่มีมูลค่าเงินลงทุนสูง คือ บริษัทน้ำตาลสุรินทร์ จำกัด มีมูลค่าเงินลงทุนกว่า 3,022.79 ล้านบาท

3) อุตสาหกรรมเกษตร จำนวน 76 โรงงาน มีมูลค่าเงินลงทุน 3,930.39 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 17.63 ของมูลค่าเงินลงทุนทั้งหมด พบว่า กิจการโรงงานในหมวดนี้ที่มีกิจการเงินลงทุนสูงถึง 100 ล้านบาทขึ้นไป จำนวน 9 โรงงาน ซึ่งเป็นโรงงานสีข้าว โรงงานอบข้าวเปลือก และผลิตแป้งมันสำปะหลัง

ตาราง : ข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรมที่มีจำนวนมากที่สุด 10 ลำดับแรกของโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์

ลำดับที่	ประเภท	จำนวนโรงงาน (โรง)	จำนวนคนงาน (คน)	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)
1	สีข้าว	56	749	63,295.70
2	ผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีต	51	706	8,450.27
3	ผลิตน้ำแข็ง	30	324	22,018.90
4	ผลิตวงกบ ประตู หน้าต่างฯ	23	273	3,257.58
5	ผลิตชิ้นไม้สับ	22	339	14,440.24
6	ซ่อมเครื่องยนต์	22	41	2,726.13
7	ดูดทราย	16	87	4,198.00
8	ผลิตสังกะสีรีดลอน	16	164	2,014.70
9	อบเมล็ดพืช	14	86	528.40
10	ไม่ บด หรือย่อยหิน	13	275	20,701.21

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์

2) ด้านสังคมและความมั่นคง

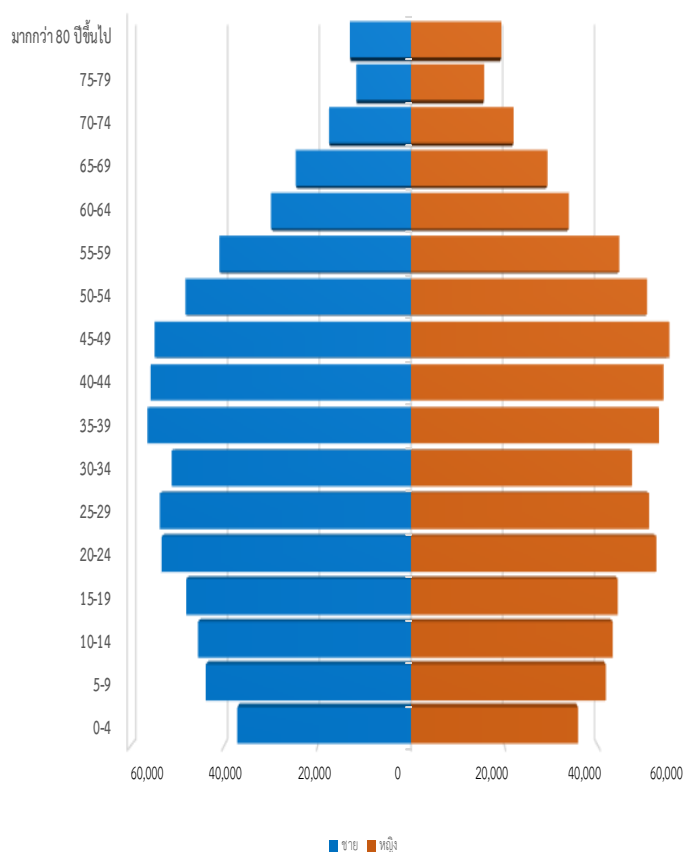
ประชากร : จากสภาพภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ จังหวัดสุรินทร์มีชุมชนพื้นเมือง 3 ชาติพันธุ์ ได้แก่ เขมร ลาว และกวยหรือส่วย ข้อมูลสำนักบริการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ เดือนธันวาคม 2563 จังหวัดสุรินทร์มีประชากรทั้งสิ้น 1,378,221 คน แยกเป็นเพศ ชาย 685,800 คน เพศหญิง 692,421 คน จำนวนครัวเรือนในจังหวัดสุรินทร์ ทั้งสิ้น 392,526 ครัวเรือน จากสภาพภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์การก่อตั้งจังหวัดสุรินทร์ทำให้ชุมชนพื้นเมืองในจังหวัดสุรินทร์ประกอบด้วย 3 ชาติพันธุ์ ได้แก่ เขมร ลาว และกวยหรือส่วย (เป็นผู้ที่มีความสามารถในการจับช้างป่ามาเลี้ยงไว้ใช้งาน) ก่อให้เกิดการผสมผสานวัฒนธรรมของชุมชนได้อย่างกลมกลืนและลงตัวโดยประชากรส่วนใหญ่ยังคงประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม มีการทำนาข้าว ทำสวน และเพาะปลูกพืชไร่ชนิดต่าง ๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด ยางพารา อาชีพสำคัญรองลงมา คือ การเลี้ยงไหม

ตาราง : ประชากรและโครงสร้างประชากร พ.ศ. 2563

จังหวัด	จำนวนประชากร (คน)		
	ชาย	หญิง	รวม
สุรินทร์	685,800	692,421	1,378,221

ตาราง : ประชากรและโครงสร้างประชากร พ.ศ. 2563 เฉพาะผู้มีสัญชาติไทยและที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน (ต่อ)

ช่วงอายุ	ชาย	หญิง
0 - 4	34,122	32,635
5 - 9	42,224	40,352
10 - 14	44,221	41,793
15 - 19	46,462	43,107
20 - 24	50,702	49,506
25 - 29	55,212	51,668
30 - 34	48,906	45,564
35 - 39	54,321	51,154
40 - 44	55,173	53,125
45 - 49	54,757	55,360
50 - 54	49,922	51,357
55 - 59	42,639	46,654
60 - 64	33,869	37,904
65 - 69	24,966	29,612
70 - 74	19,563	24,314
75 - 79	12,089	16,153
80 ปีขึ้นไป	14,260	21,019

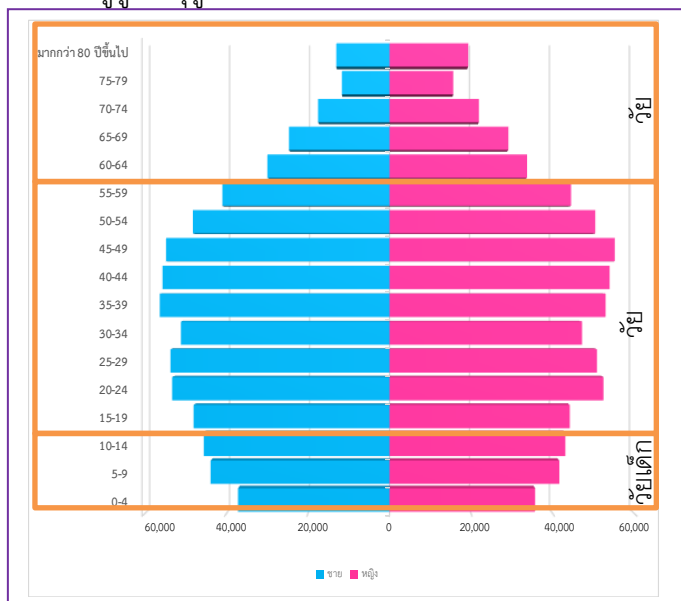

จากการวิเคราะห์โครงสร้างทางอายุและเพศของประชากรของจังหวัดสุรินทร์ ปี 2563 โดยใช้พีระมิตประชากรพบว่า

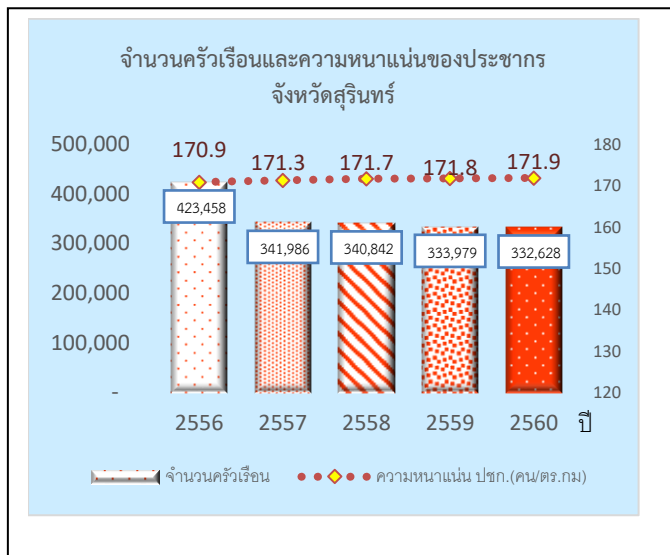
1. รูปแบบพีระมิตประชากรเป็นแบบหดตัว เป็นพีระมิตของประชากรที่มีรูปแบบของฐานพีระมิตแคบ ตรงกลางพ่องอกและยอดค่อยๆแคบเข้าคล้ายรูปดอกบัว แสดงให้เห็นว่าอัตราการเกิดและอัตราการตายต่ำ หรือมีโครงสร้างประชากรลดลง

2. แนวโน้มจำนวนประชากรจังหวัดสุรินทร์จะเพิ่มขึ้นช้าๆ และลดลง แลประชากรในวัยเด็กมีแนวโน้มลดลง ขณะที่ประชากรวัยผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้สูงอายุจะส่งผลกระทบต่อการลดลงของรายได้เฉลี่ยของประชากรและส่งผลกระทบต่อรายได้จากภาษีอากรที่อาจจะลดลงด้วย นอกจากนี้ยังมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในด้านที่เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุอีกด้วย เช่น ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย การประกันสังคม และสวัสดิการต่าง ๆ ควรมีการเตรียมความพร้อมไว้

3. รูปแบบของการพึ่งพิงกันระหว่างกันของประชากร จากโครงสร้างประชากรดังกล่าว ประชากรในวัยเด็กที่ต้องพึ่งพิงวัยทำงานลดลง แต่กลับมีวัยสูงอายุที่ต้องพึ่งพิงวัยทำงานเพิ่มขึ้น เมื่อวัยเด็กลดลงก็จะส่งผลกระทบต่อลดลงของวัยทำงานในอนาคตด้วย หากวัยผู้สูงอายุมากกว่าวัยทำงาน ก็จะทำให้พบกับปัญหาของการขาดที่พึ่งพิงของกลุ่มคนสูงอายุ ในแต่ละครอบครัวก็จะมีสมาชิกที่จะดูแลผู้สูงอายุน้อยลง อาจส่งผลให้ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งได้

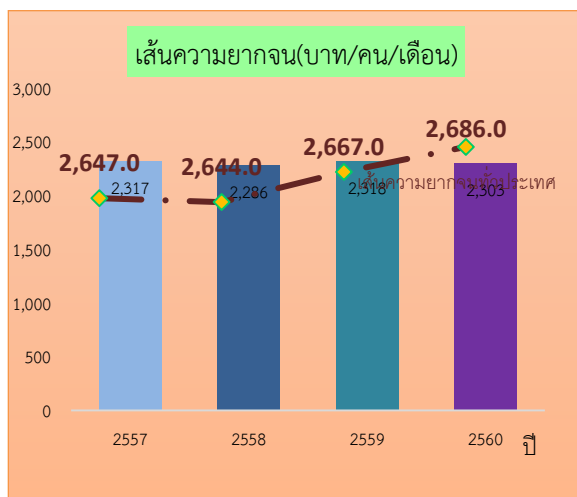

ประชากร (ข้อมูล ณ ธันวาคม 2563) จังหวัดสุรินทร์มีประชากรทั้งสิ้น 1,397,857 คน แยกเป็นเพศ ชาย 697,169 คน เพศหญิง 700,688คน จำนวนครัวเรือนในจังหวัดสุรินทร์ ทั้งสิ้น 332,628 ครัวเรือน ชุมชนพื้นเมืองในจังหวัดสุรินทร์ประกอบด้วย 3 ชชาติพันธุ์ ได้แก่ เขมร ลาว และกวยหรือส่วย (เป็นผู้ที่มีความสามารถในการจับช้างปามาเลี้ยงไว้ใช้งาน) ประชากรส่วนใหญ่ยังคงประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม มีการทำนาข้าว ทำสวน และเพาะปลูกพืชไร่ชนิดต่าง ๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด ยางพารา อาชีพสำคัญรองลงมา คือ การเลี้ยงไหม

ที่มา: ที่ทำการปกครองจังหวัดสุรินทร์

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

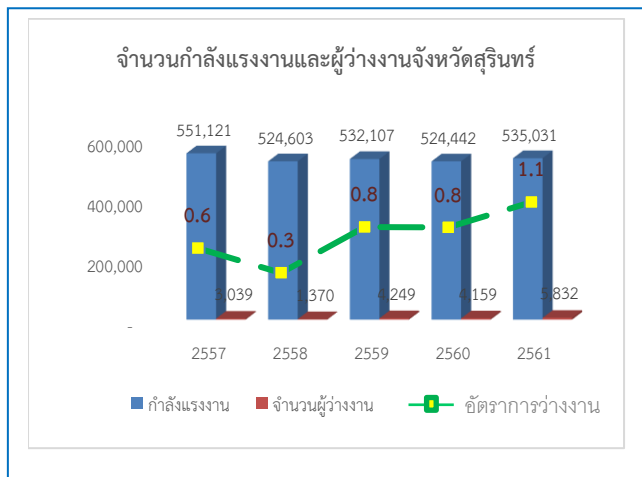
จำนวนคนจนจังหวัดสุรินทร์ ปี 2560 มีจำนวน 149,800 คน และมีสัดส่วนคนจนอยู่ร้อยละ 13.5 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2559 ร้อยละ 4.1 (ปี 2559 สัดส่วนคนจนร้อยละ 9.4)

เส้นความยากจนจังหวัดสุรินทร์ปี 2560 อยู่ที่ 2,303 บาท/คน/เดือน ลดลงจากปี 2559 และเส้นความยากจนจังหวัดสุรินทร์ต่ำกว่าเส้นความยากจนทั่วประเทศ

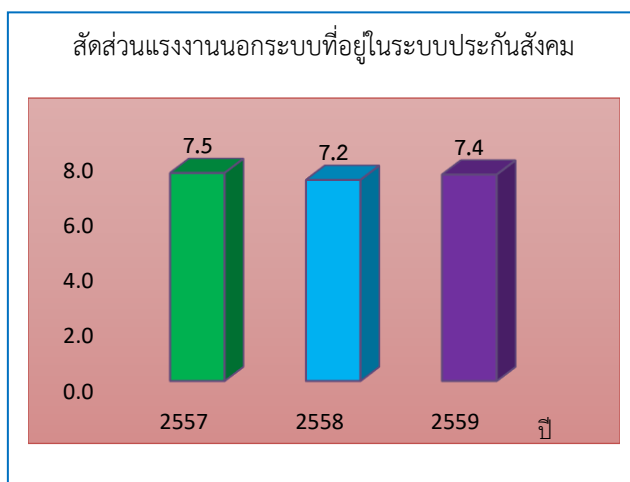
การทำงาน

ข้อมูลจากโครงการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร พ.ศ. 2561 พบว่า จังหวัดสุรินทร์ มีประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 862,343 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน จำนวน 535,031 คน คิดเป็นร้อยละ 62.0 (ประกอบด้วยผู้มีงานทำ ร้อยละ 60.1 ผู้ว่างงาน ร้อยละ 0.7 และ ผู้รอฤดูกาล ร้อยละ 1.2) และผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน ร้อยละ 38.0 (ประกอบด้วยผู้ทำงานบ้าน ร้อยละ 10.0 เรียนหนังสือ ร้อยละ 8.9 ชราภาพ พิการ ฯลฯ ร้อยละ 19.1)

สัดส่วนแรงงานนอกระบบที่อยู่ในระบบประกันสังคมต่อกำลังแรงงานทั้งหมดของจังหวัดสุรินทร์ในปี 2559 พบร้อยละ 7.43 อยู่ในลำดับที่ 26 ของประเทศ มีสัดส่วนมากกว่าค่าของประเทศ โดยสัดส่วนของประเทศอยู่ที่ร้อยละ 5.79

ที่มา: โครงการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติ

ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา (benchmark) กระทรวงมหาดไทย

บริการพื้นฐานด้านสังคม : สถานศึกษา สถานพยาบาลระดับต่างๆ

- **การศึกษา** การจัดการศึกษาในระบบของจังหวัดสุรินทร์ แบ่งเป็น 4 เขตการศึกษา คือ
 - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 รับผิดชอบพื้นที่ 6 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองสุรินทร์ อำเภอจอมพระ อำเภอลำดวน อำเภอศีขรภูมิ อำเภอสำโรงทาบ และอำเภอเขวาสินรินทร์
 - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 รับผิดชอบพื้นที่ 5 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอชุมพลบุรี อำเภอท่าตูม อำเภอรัตนบุรี อำเภอสนม และอำเภอโนนนารายณ์
 - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 รับผิดชอบพื้นที่ 6 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอปราสาท อำเภอกาบเชิง อำเภอบัวเขต อำเภอสังขะ อำเภอศรีณรงค์ และอำเภอพนมดงรัก
 - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เขต 33
 - ในปี 2561 มีจำนวนสถานศึกษา 856 แห่ง ห้องเรียน 10,065 ห้อง ครู 11,877 คน นักเรียน 197,521 คน อัตราส่วนนักเรียนต่อครู 17 : 1
 - จังหวัดสุรินทร์มีสถาบันการศึกษาในพื้นที่ที่เปิดการสอน ระดับอุดมศึกษา 6 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสุรินทร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี วิทยาเขตสุรินทร์ และวิทยาลัยเฉลิมกาญจนาสุรินทร์

ตาราง : แสดงสถานศึกษา ครูและนักเรียน ปี 2560 - 2561

อำเภอ	ปี 2560			ปี 2561			
	สถานศึกษา	นักเรียน (คน)	ครูผู้สอน (คน)	สถานศึกษา	นักเรียน (คน)	ครูผู้สอน (คน)	นักเรียน: ครู
ยอดรวม	852	200,443	12,929	856	197,521	11,877	16.63
เมืองสุรินทร์	130	41,330	2,224	133	42,879	2,349	18.25
ชุมพลบุรี	51	8,541	559	51	8,246	600	13.74
ท่าตูม	74	13,405	896	74	12,764	919	13.89
จอมพระ	45	8,880	563	45	8,732	512	17.05
ปราสาท	84	21,870	1,205	85	21,181	1,266	16.73
กาบเชิง	34	17,067	528	34	9,365	526	17.80
รัตนบุรี	62	12,266	767	61	11,820	782	15.12
สนม	33	5,644	495	33	5,508	386	14.27
ศีขรภูมิ	86	19,328	1,072	86	18,763	1,031	18.20
สังขะ	74	10,218	1,642	74	19,498	1,166	16.72
ลำดวน	21	5,238	311	21	5,126	291	17.62
สำโรงทาบ	34	7,089	417	35	7,086	389	18.22
บัวเชด	26	9,397	655	26	6,942	408	17.01
พนมดงรัก	19	5,479	538	19	5,369	313	17.15
ศรีณรงค์	28	5,873	513	28	5,798	382	15.18
เขวาสินรินทร์	25	4,466	276	25	4,320	266	16.24
โนนนารายณ์	26	4,352	268	26	4,124	291	14.17

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1, 2 และ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เขต 33, ศึกษาธิการจังหวัดสุรินทร์

สถานพยาบาลและการสาธารณสุข

การสาธารณสุข ในปี 2564 จังหวัดสุรินทร์มีสถานพยาบาลของภาครัฐและภาคเอกชนที่ให้บริการแก่ประชาชน จำนวน 476 แห่ง ประกอบด้วย โรงพยาบาลของรัฐ 17 แห่ง โรงพยาบาลเอกชน 2 แห่งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 211 แห่ง ศูนย์สุขภาพชุมชนเมือง 4 แห่ง และคลินิกทุกประเภท 242 แห่ง เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ จำนวน 4,735 คน

ตารางจำนวนบุคลากรสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์ เฉพาะ 28 สายงาน เรียงลำดับตามส่วนขาด เทียบตามกรอบอัตรากำลัง มติ อภพ.กระทรวง สธ. ครั้งที่ 3/2560 (ข้อมูล ณ วันที่ 3 มิถุนายน 2564)

ลำดับ	ตำแหน่ง/		กรอบ	จำนวนที่มีจริง	รวม	มีจริง	จากมี	ส่วน
-------	----------	--	------	----------------	-----	--------	-------	------

	ลำดับตามสายงาน 28 สายงาน	กรอบ ชั้นสูง	ชั้นต่ำ	ขรก.	พรก .	พกส.	ลจ. ชค.	มีจริง	ร้อยละ เทียบ กรอบ ชั้นต่ำ	จริง ขาด/ เกิน (-/+)	ขาด ร้อยละ
1	นักเวชศาสตร์การสื่อ ความหมาย	7	5	0	0	0	0	0	0.00	-5	-100.00
2	นักกิจกรรมบำบัด	14	9	2	0	0	0	2	22.22	-7	-77.78
3	ผู้ช่วยพยาบาล	323	266		1	66	7	74	27.82	-192	-72.18
4	นักรังสีฯ (เวชศาสตร์นิวเคลียร์)	7	6	3	0	0	0	3	50.00	-3	-50.00
5	นักกายอุปกรณ์	2	2	1	0	0	0	1	50.00	-1	-50.00
6	ช่างกายอุปกรณ์	3	2	1	0	0	0	1	50.00	-1	-50.00
7	นักจิตวิทยา+ นักจิตวิทยาคลินิก	31	28	13	2	0	0	15	53.57	-13	-46.43
8	นักโภชนาการ +นัก กำหนดอาหาร โภชนาการ	44	42	21	0	5	0	26	61.90	-16	-38.10
9	นวก.สาธารณสุข + จพ.สาธารณสุข	1,314	1,067	684	0	16	17	717	67.20	-350	-32.80
10	นักรังสีการแพทย์	58	47	26	0	0	0	32	68.09	-15	-31.91
	จพ.รังสีการแพทย์			6	0	0	0				
11	เจ้าหน้าที่งานเภสัช กรรม	165	133	88	0	0	6	94	70.68	-39	-29.32
12	นักกายภาพบำบัด+ จพ.เวชกรรมฟื้นฟู	103	82	56	1	2	1	60	73.17	-22	-26.83
13	นักสังคมสงเคราะห์	10	8	3	2	1	0	6	75.00	-2	-25.00
14	นวก.เวชสถิติ + จพ. เวชสถิติ	50	47	28		8	3	39	82.98	-8	-17.02
15	นักเทคนิคการแพทย์	193	163	93	2	2	2	138	84.66	-25	-15.34
	นักวิทยาศาสตร์ การแพทย์			14	0	0	0				
	จพ.วิทยาศาสตร์ การแพทย์			25	0	0	0				
16	พยาบาลวิชาชีพ + พยาบาลเทคนิค	4,183	2,477	2225	0	0	117	2,342	94.55	-135	-5.45
17	เภสัชกร	256	205	183	13	0	0	196	95.61	-9	-4.39
18	นักปฏิบัติงานฉุกเฉิน การแพทย์ +จพ.เวชกิจ ฉุกเฉิน	80	64	47	0	16	1	64	100.00	0	0.00
19	ช่างภาพการแพทย์	1	1	1	0	0	0	1	100.00	0	0.00
20	นักวิทย์ฯ+ จพ.วิทย์ฯ (พยาธิ)	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	0.00
21	นักวิทย์ฯ +จพ.วิทย์ฯ (เซลล์)	0	0	2	0	0	0	2	0.00	2	0.00
22	นักเทคโนโลยีหัวใจ และทรวงอก	0	0	3	0	0	0	3	0.00	3	0.00

ลำดับ	ตำแหน่ง/ ลำดับตามสายงาน 28 สายงาน	กรอบ ชั้นสูง	กรอบ ชั้นต่ำ	จำนวนที่มีจริง				รวม มีจริง	มีจริง ร้อยละ เทียบ กรอบ ชั้นต่ำ	จากมี จริง ขาด/ เกิน (-/ +)	ส่วน ขาด ร้อยละ
				ขรก.	พวก .	พกส.	ลจ. ชค.				
23	แพทย์	572	458	472	0	0	2	474	103.49	16	3.49
24	นวก.สส.(ทันตา) / จพ. ทันตา	167	142	149	0	0	5	154	108.45	12	8.45
25	ทันตแพทย์	181	144	162	0	0	0	162	112.50	18	12.50
26	แพทย์แผนไทย + จพ. สส.(อายุรเวท)	92	91	82	0	7	16	105	115.38	14	15.38
27	นวก.โสตฯ+จพ.โสต ทัศนศึกษา	16	15	5	2	12	0	19	126.67	4	26.67
28	นักรังสีการแพทย์ (รังสี รักษา)	3	2	5	0	0	0	5	250.00	3	150.00
รวม		7,875	5,506	4,400	23	135	177	4,735	86.00	-771	-14.00

หมายเหตุ : กรอบอัตรากำลัง รวม ข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข และลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน
ณ วันที่ 3 มิถุนายน 2564
ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์

ตาราง: การตายจำแนกตามสาเหตุที่สำคัญของจังหวัดสุรินทร์ ปี 2564

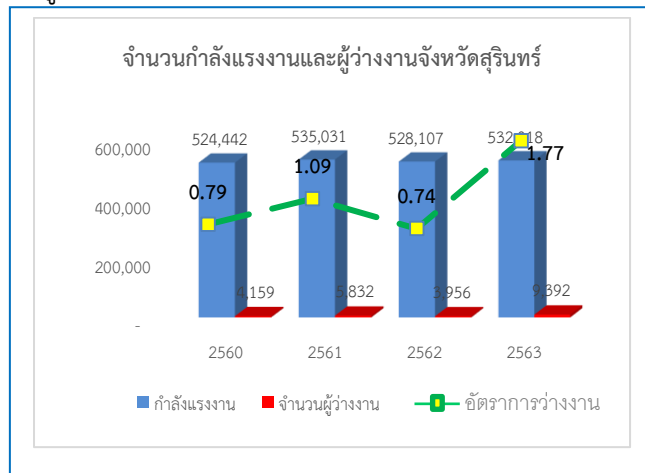
ลำดับที่	สาเหตุการตาย	จำนวนการตาย	อัตราต่อแสน
1	โรคหัวใจ	652	47
2	โรคหลอดเลือดในสมอง	397	29
3	โรกระบบประสาท	305	22
4	โรคของระบบสืบพันธุ์และทางเดินปัสสาวะ	271	20
5	ปอดบวม	265	19
6	ความดันโลหิตสูง	275	20
7	โรคหัวใจขาดเลือด	243	18
8	อุบัติเหตุการขนส่ง	193	14
9	เนื้องอกร้ายที่ตับและท่อน้ำดีในตับ	190	14
10	โรคของระบบทางเดินหายใจ	193	14

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์

การทำงาน

ข้อมูลจากโครงการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร พ.ศ. 2564 ไตรมาสที่ 1 ปี 2564 (มกราคม – มีนาคม 2564) พบว่า จังหวัดสุรินทร์ มีประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 868,054 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้
อยู่ในกำลังแรงงาน จำนวน 538,615 คน คิดเป็นร้อยละ 62.05 (ประกอบด้วยผู้มีงานทำ ร้อยละ 94.73
ผู้ว่างงาน ร้อยละ 1.75 และ ผู้รอฤดูกาล ร้อยละ 3.52) และผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน ร้อยละ 37.95
(ประกอบด้วยผู้ทำงานบ้าน ร้อยละ 23.57 เรียนหนังสือ ร้อยละ 24.62 อื่นๆ ร้อยละ 51.81)

สัดส่วนแรงงานนอกระบบที่อยู่ในระบบประกันสังคม (มาตรา 40) เดือน กรกฎาคม 2564 มีจำนวน 60,405 คน คิดเป็นร้อยละ 11.21 ของกำลังแรงงานทั้งหมดของจังหวัดสุรินทร์ (หมายเหตุ : กำลังแรงงาน ข้อมูล ณ ไตรมาส 1 ปี 2564)

ที่มา: โครงการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติ

ด้านแรงงาน ข้อมูลด้านแรงงานจังหวัดสุรินทร์ ปี 2564 ไตรมาสที่ 1 ปี 2564 (มกราคม – มีนาคม) จังหวัดสุรินทร์มีประชากรทั้งหมด จำนวน 1,378,221 คน (จำนวนประชากร ณ ปี 2563) เป็นประชากรผู้อยู่ในวัยทำงานอายุ 15 ปีขึ้นไป 868,054 คน เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 538,615 คน คิดเป็นร้อยละ 62.05 (ประกอบด้วยผู้มีงานทำ ร้อยละ 94.73 ผู้ว่างงาน ร้อยละ 1.75 และ ผู้รอฤดูกาล ร้อยละ 3.52) และเป็นผู้ไม่ได้อยู่ในกำลังแรงงาน 329,439 คน (ประกอบด้วยผู้ทำงานบ้าน ร้อยละ 23.57 เรียนหนังสือ ร้อยละ 24.62 อื่นๆ ร้อยละ 51.81)

สัดส่วนแรงงานนอกระบบที่อยู่ในระบบประกันสังคม (มาตรา 40) เดือน กรกฎาคม 2564 มีจำนวน 60,405 คน คิดเป็นร้อยละ 11.21 ของกำลังแรงงานทั้งหมดของจังหวัดสุรินทร์ (หมายเหตุ : กำลังแรงงานข้อมูล ณ ไตรมาส 1 ปี 2564)

สภาพแรงงานในจังหวัดสุรินทร์ ในจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด 510,216 คน พบว่า ทำงานในภาคเกษตรกรรม จำนวน 240,503 คน คิดเป็นร้อยละ 47.14 ของผู้มีงานทำทั้งหมด ส่วนผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมมี จำนวน 269,713 คน คิดเป็นร้อยละ 52.86 ของผู้มีงานทำทั้งหมด ทั้งนี้ ผู้ประกอบกิจการภายในจังหวัดมีการจ้างแรงงานต่างด้าวทั้งแรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมาย (สัญชาติกัมพูชา พม่า ลาว ที่ต้องมีการขึ้นทะเบียนเป็นประจำทุกปี)

ตาราง: ประชากรจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามสถานภาพแรงงาน พ.ศ. 2564

หน่วย: คน

กลุ่มประชากร	พ.ศ. 2564				เฉลี่ย
	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4	
ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป	868,054	NA	NA	NA	NA
1.ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	538,615	NA	NA	NA	NA
กำลังแรงงานปัจจุบัน	519,659	NA	NA	NA	NA
- ผู้มีงานทำ	510,216	NA	NA	NA	NA
- ผู้ว่างงาน	9,443	NA	NA	NA	NA

กลุ่มประชากร	พ.ศ. 2564				เฉลี่ย
	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4	
- กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล	18,956	NA	NA	NA	NA
2.ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	329,439	NA	NA	NA	NA
- ทำงานบ้าน	77,637	NA	NA	NA	NA
- เรียนหนังสือ	81,124	NA	NA	NA	NA
- อื่นๆ	170,679	NA	NA	NA	NA
อัตราการว่างงาน	1.75	NA	NA	NA	NA

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับการรับแจ้งสถิติคดีอาชญากรรมของจังหวัดสุรินทร์ 4 กลุ่ม ในปี 2559 – 2561 พบว่า ประเภทความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ฐานความผิดพิเศษ ลดลงจากปี 2560 โดยลดลง ร้อยละ 5.2 และร้อยละ 12.0 ส่วนความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน และ คดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย เพิ่มขึ้นจากปี 2560 โดยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10.7 และ ร้อยละ 70.5 ตามลำดับ

ตาราง : สถิติคดีอาญาที่น่าสนใจ จำแนกตามประเภทความผิด พ.ศ. 2559-2561

ประเภทความผิด	พ.ศ. 2559		พ.ศ. 2560		พ.ศ. 2561		อัตราการเปลี่ยนแปลง	
	รับแจ้ง (ราย)	จับกุม (ราย)	รับแจ้ง (ราย)	จับกุม (ราย)	รับแจ้ง (ราย)	จับกุม (ราย)	2560	2561
							รับแจ้ง (ราย)	รับแจ้ง (ราย)
ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ	353	322	343	333	325	320	-2.8	-5.2
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	552	442	505	464	559	488	-8.5	10.7
ฐานความผิดพิเศษ	339	206	418	255	368	236	23.3	-12.0
คดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	3,648	5,230	5,117	6,852	8,725	10,488	40.3	70.5

ที่มา : ตำรวจภูธรจังหวัดสุรินทร์

ลักษณะทางสังคม จังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประเพณี และความเป็นอยู่เนื่องจากประชากรที่พูดภาษาต่างกัน 3 กลุ่ม หรือ “สุรินทร์ 3 เผ่า” คือ เขมร กูย และลาว แต่ประชากรทั้งหมดมีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย มีความสามัคคี อยู่ร่วมกันอย่างสงบ ต่างได้รักษาวัฒนธรรม ประเพณี ภาษา ของตนไว้เป็นอย่างดี และเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่น จังหวัดสุรินทร์

ศาสนา ปี 2561 จังหวัดสุรินทร์มีวัด 923 แห่ง และจำนวนที่พักรสงฆ์ 335 แห่ง มีโบสถ์คริสต์ 27 แห่ง มัสยิด 1 แห่ง พระภิกษุ 8,889 รูป สามเณร 796 รูป โดยมีพระอารามหลวง คือ วัด ศาลาลอย และ วัดบูรพาราม (เป็นวัดสำคัญเก่าแก่ของจังหวัด มีอายุประมาณ 200 ปี เป็นที่ประดิษฐานหลวงพ่อพระชีวะ พระพุทธรูปสำคัญประจำจังหวัด) รวมทั้งวนอุทยานพนมสวาย มีพระพุทธรูปสุรินทร์มงคล (นาม พระราชทาน)

พระพุทธรูปองค์ใหญ่ที่สุดในจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งผู้เดินทางไปสักการะ จะได้เคาะระฆัง 1,080 ใบ เสริมสิริมงคล แก่ชีวิตด้วย (แหล่งข้อมูล สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์ และสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุรินทร์)

ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม จังหวัดสุรินทร์มีประเพณีที่สำคัญมากมาย ได้แก่ ประเพณีบวชนาคช้าง งานประเพณีขึ้นเขาสวาย เคาะระฆังพันใบ ไหว้ 9 สิ่งศักดิ์สิทธิ์ งานช้างและกาชาดสุรินทร์ ประเพณีแห่โพนตักันตรึม การกวนข้าวทิพย์ การแต่งงาน หรือ แขนการกะโน้ปดิงตอง เรือมอันเร หรือ ลูตอันเรเรือมตรด เรือมอ้ายโยง สะบ้า ลีเกเชมร มโหรี เจริญ และ เจริญเบริน มีวัฒนธรรมการเลี้ยงช้างเสมือนเป็นสัตว์เลี้ยงภายในบ้าน เป็นวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันของคนกับช้างอันเป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่นไม่เหมือนที่แห่งใดในโลก

3) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติ

จังหวัดสุรินทร์ มีพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมด 1,261,423 ไร่ มีป่าสงวนแห่งชาติทั้งหมด 29 ป่า เนื้อที่ 1,115,284 ไร่ ป่าไม้ถาวรของชาติ จำนวน 15 ป่า เนื้อที่ 146,139 ไร่ ป่าอนุรักษ์เพิ่มเติม เนื้อที่ 163,831 ไร่ ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ห้วยทับทัน-ห้วยสำราญ) เนื้อที่ 313,750 ไร่ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มอบให้ ส.ป.ก. เนื้อที่ 890,248.55 ไร่ (พื้นที่ป่าเศรษฐกิจ 804,382.55 ไร่ พื้นที่ป่าเหมาะสมแก่การเกษตรกรรม 85,866 ไร่) พื้นที่ดำเนินงานโครงการป่าชุมชน 34,120 ไร่ พื้นที่ดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ(ขึ้นทะเบียนสวนป่า) 642-3-37 ไร่ พื้นที่ที่ส่วนราชการเอกชนขอใช้/เข้าทำประโยชน์ 54,827-2-00 ไร่ พื้นที่สวนป่าที่อยู่ในเขตพื้นที่ป่าไม้ 85,355-0-48 ไร่ จังหวัดสุรินทร์ มีไม้ที่มีค่าอยู่หลายชนิด เช่น ไม้ประดู่ ไม้เต็ง ไม้รัง ไม้ตะเคียน ไม้ยาง ไม้พลวง เป็นต้น

1.7.1 ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดสุรินทร์มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 29 ป่า ดังนี้

ตาราง : ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดสุรินทร์มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 29 ป่า จังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

ลำดับที่	รายชื่อ	เนื้อที่ตามประกาศ (ไร่)	เนื้อที่คงมีสภาพป่า (ไร่)	ลำดับที่	รายชื่อ	เนื้อที่ตามประกาศ (ไร่)	เนื้อที่คงมีสภาพป่า (ไร่)
1	ป่าแสงพัน	1,668	1,458	16	ป่ากำไลจาน	15,600	8,298-1-32
2	ป่าเขาสวาย	18,143	7,181	17	ป่าบ้านกระวัน	14,325	-
3	ป่าหนองเยีย แปลงที่ 1	1,762	1,560	18	ป่าทุ่งมน-บักได-ตาเบาแปลงที่ 1	2,968	680
4	ป่าหนองเยีย แปลงที่ 2	331	131	19	ป่าทุ่งมน-บักได-ตาเบาแปลงที่ 2	145,593	6,858-3-35
5	ป่าหนองเยีย แปลงที่ 4	456	340	20	ป่าทุ่งมน-บักได-ตาเบาแปลงที่ 3	270,431	18,211-0-99
6	ป่าท่าสว่าง – เพี้ยราม	19,412	4,706-1-00	21	ป่าฝั่งซ้ายแม่น้ำมูล	13,922	13,922
7	ป่าเทนมีย์	12,812	1,051	22	ป่าหินลิ่ม	43,962	24,186-2-00
8	ป่าจารพัด	41,820	-	23	ป่าฝั่งขวาห้วยเสนง	90,312	6,122
9	ป่าหนองหลัก	11,225	255	24	ป่าฝั่งซ้ายห้วยเสนง แปลงที่ 1-2	77,891	2,269
10	ป่าภูดิน	7,818	7,132-1-00	25	ป่าฝั่งซ้ายห้วยสำราญ	38,048	-
11	ป่าดงสายทอ	12,968	12,968	26	ป่าบ้านเดียง	26,093	1,450
12	ป่าพนมดิน แปลงที่ 1	11,793	10,325	27	ป่าฝั่งซ้ายห้วยกำโพด	43,934	2,631
13	ป่าพนมดิน แปลงที่ 2	4,754	4,235-1-00	28	ป่าผักไหม	11,018	350
14	ป่าเน็กเหียรดัดสันตูด	24,375	5,157	29	ป่าฝั่งซ้ายห้วยทับทันแปลง 1-2-3	149,375	3,672-2-00
15	ป่าพนมสวาย	2,475	200				

1.7.2 วนอุทยานแห่งชาติ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ วนอุทยานพนมสวาย เนื้อที่ 1,975 ไร่ และวนอุทยานป่าสนหนองคู เนื้อที่ 415 ไร่

1.7.3 เขตรักษาพันธุ์สัตว์ จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยทับทัน – ห้วยสำราญ เนื้อที่ 313,750 ไร่

ข้อมูลสถิติที่สำคัญเชิงพื้นที่

การบุกรุกป่า จังหวัดสุรินทร์เป็นหนึ่งใน 30 จังหวัด ที่มีปัญหาวิกฤตด้านทรัพยากรป่าไม้ สาเหตุมาจากการลักลอบตัดไม้ โดยปัจจุบันจังหวัดสุรินทร์มีการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ข้อมูลซึ่งได้รับการตรวจสอบแล้ว (ล่าสุด) จากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุรินทร์ พบว่า จากเนื้อที่จังหวัดสุรินทร์ 5,077,535 ไร่ เป็นพื้นที่ที่ได้รับการประกาศเป็นเขตป่า จำนวน 1,115,284 ไร่ แต่มี พื้นที่ป่าที่เป็นพื้นที่สีเขียวเพียงร้อยละ 11.46 หรือประมาณ 581,885 ไร่เศษ ที่เหลือเป็นพื้นที่ป่าที่มีลักษณะเสื่อมโทรมและบางพื้นที่มีราษฎรบุกรุกเข้าทำประโยชน์ ซึ่งสาเหตุของการบุกรุก คือ ปัญหาความยากจนของราษฎรที่ต้องการที่ดินทำกิน และราษฎรขายที่ดินทำกินให้นายทุนแล้วไปบุกรุกป่าแผ้วถางป่าใหม่

การบริหารจัดการขยะ

(1) ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นใหม่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ถึงแม้จะมีการรณรงค์ด้านการลด คัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์มากขึ้น แต่ยังไม่เกิดประสิทธิภาพมากนัก เนื่องจากประชาชนยังขาด ความตระหนักในการรับผิดชอบต่อขยะที่เกิดขึ้น และเห็นว่าเป็นหน้าที่ของ อปท. จึงทำให้ปริมาณขยะที่จะต้อง นำไปกำจัดขั้นสุดท้าย เช่น การฝังกลบหรือเผายังมีปริมาณสูง ประกอบกับจังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดที่มีอาณา เขตติดกับประเทศกัมพูชา การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ส่งผลให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจ และมีปริมาณขยะ ที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

(2) จังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดที่ไม่มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาล ซึ่งส่วนใหญ่กำจัดแบบเทกอง และมีการเผาหรือฝังกลับเป็นครั้งคราว ส่งผลกระทบต่อประชาชนและสภาพแวดล้อม

(3) อปท. จำนวน 151 แห่ง ของจังหวัดสุรินทร์ ยังไม่มีระบบรวบรวมและเก็บขนขยะมูลฝอย ซึ่งทำให้ขยะที่เกิดขึ้นถูกกำจัดภายในบริเวณบ้านหรือเทกองทิ้งในที่สาธารณะ ซึ่งเป็นการกำจัดที่ไม่ถูก สุขลักษณะและทำให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

(4) จังหวัดสุรินทร์ประสบปัญหาการต่อต้านของประชาชนในพื้นที่อย่างรุนแรง เช่น กรณี การก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยแบบครบวงจรของเทศบาลตำบลศีขรภูมิ และสถานที่กำจัดของเทศบาล เมืองสุรินทร์

(5) ขาดความพร้อมของท้องถิ่นในการจัดเตรียมโครงการเพื่อขอการสนับสนุนงบประมาณในการลงทุนก่อสร้างระบบจัดการขยะมูลฝอย/ของเสียอันตรายชุมชน/ขยะมูลฝอยติดเชื้อ

(6) ของเสียอันตรายจากชุมชน ยังไม่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ส่วนใหญ่มักถูกทิ้งปะปน ไปกับขยะทั่วไป ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจและความร่วมมือในการคัดแยกของเสียและ อันตรายออกจากขยะมูลฝอยทั่วไป รวมทั้ง อปท. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบในการจัดการทั้งระบบ เริ่มตั้งแต่การเก็บรวบรวมและการขนส่ง ยังไม่มีการบริหารจัดการให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

3.1.3 ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่

การการรวมรวมแผนระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และระดับอำเภอตามกระบวนการจัดทำแผนเชิงพื้นที่ One Plan ได้รวบรวมประเด็นความต้องการเชิงพื้นที่ของ ในส่วนของจังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

1. ปัญหาแหล่งน้ำ อุปโภค บริโภค ไม่เพียงพอ รวมทั้งปัญหากล้วยแล้ง น้ำท่วม
2. ปัญหาราคาและผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำต้นทุนสูงการใช้สารเคมีปนยาปราบศัตรูพืช/โรคระบาดขาดแคลนแรงงาน ไม่มีตลาดรองรับ
3. ปัญหาระบบคมนาคมไม่เอื้อต่อการขนส่งทางการเกษตร
4. ปัญหาด้านสุขภาพ จากพฤติกรรมบริโภคไม่ถูกสุขลักษณะ
5. ปัญหาด้านสังคม การศึกษา อายุมุขยาเสพติด การพัฒนาคุณภาพชีวิตความปลอดภัย
6. ปัญหาการบริหารจัดการขยะให้มีประสิทธิภาพ
7. ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติป่าไม้การบุกรุกและการขาดแคลนที่ดินทำกิน
8. ปัญหาแหล่งท่องเที่ยวขาดการพัฒนาและประชาสัมพันธ์และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
9. ปัญหาการว่างงาน ไม่มีรายได้ หนี้สินและการขาดแหล่งเงินทุนในการพัฒนาอาชีพ
10. คุณภาพดิน การใช้ประโยชน์ที่ดินไม่เต็มศักยภาพงบประมาณไม่เพียงพอ การอพยพแรงงานขาดระบบการจัดการฐานข้อมูล ขาดวินัยการใช้จ่ายขาดทักษะอาชีพ

ปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่ จากการปฏิบัติงานลงพื้นที่ของที่ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบลในทุกอำเภอของจังหวัดสุรินทร์ พบว่ามีปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ผลกระทบจากความรุนแรงของปัญหา ความสอดคล้องกับนโยบายที่ส่งผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน จึงได้จัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนของประเด็นปัญหาความต้องการ สรุปดังนี้

(1) การขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และน้ำเพื่อการเกษตร พื้นที่ชลประทานมีน้อยแหล่งน้ำตื้น เชิงสภาพดินไม่สามารถเก็บน้ำไว้ใช้ได้ ขาดแคลนแหล่งน้ำสำหรับการผลิตน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ในการรองรับการเจริญเติบโตของชุมชนเมือง

(2) ปัญหาความยากจน ประชาชนไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการอพยพย้ายถิ่นฐานไปขายแรงงานในเมือง ขาดองค์ความรู้ในการดำรงชีวิต

(3) เกษตรกรขาดองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพ มีการใช้สารเคมีในการผลิตทางการเกษตรขาดความปลอดภัยในการทำเกษตร สุขภาพของเกษตรกรเสื่อมโทรม มีต้นทุนสูง การส่งเสริมการตรวจรับรองมาตรฐานคุณภาพสินค้าเกษตรไม่เพียงพอ

(4) ขาดการพัฒนาแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่ได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง ไม่มีตลาดรองรับสินค้าที่แน่นอน ขาดสถานที่จำหน่าย ไม่มีศูนย์กลางการเชื่อมโยงกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

(5) แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม ขาดการสร้างและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ สิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในสถานที่ชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยวไม่เพียงพอ

(6) เส้นทางคมนาคมเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ถนนในการสัญจร และขนถ่ายสินค้าชำรุดทรุดโทรมเส้นทางถนนไม่ได้มาตรฐาน สนามบินห่างไกลจากตัวเมือง ถนนที่เชื่อมไปยังมีขนาดเล็ก 2 ช่องทางจราจร

(7) ขาดการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลที่ทันสมัย ถูกวิธี ถูกหลักสุขาภิบาล การคัดแยกขยะก่อนทิ้งอย่างเพียงพอ

(8) การบุกรุกพื้นที่ป่าและการตัดไม้ทำลายป่า ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลาย สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพลดลง ขาดการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

(9) ปัญหาภัยคุกคามจากยาเสพติดตามแนวชายแดน การพนัน และปัญหาอาชญากรรมที่มีแนวโน้มสูงขึ้น

3.1.4 ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา (พ.ศ. 2561 - 2564)

สรุปผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัด พ.ศ. 2561 - 2564 จากการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดที่ผ่านมา สรุปผลการดำเนินการ ดังนี้

1) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จังหวัดสุรินทร์ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 27 โครงการ งบประมาณ 289,853,700 บาท โดยได้ดำเนินการครอบคลุมในส่วนต่างๆ ดังนี้

(1) พัฒนาและส่งเสริมนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อการแข่งขันสู่สากล งบประมาณ 5,761,000 บาท

(2) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร งบประมาณ 5,996,800 บาท

(3) ยกระดับและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น งบประมาณ 5,289,500 บาท

(4) ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง งบประมาณ 2,473,700 บาท

(5) พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดสุรินทร์ งบประมาณ 8,595,000 บาท

(6) ส่งเสริมการผลิตเกษตรอินทรีย์ งบประมาณ 4,564,700 บาท

(7) เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารและพลังงานอย่างยั่งยืน งบประมาณ 675,500 บาท

(8) ก่อสร้างระบบกระจายน้ำเพื่อการเกษตร จำนวน 4 แห่ง งบประมาณ 62,278,200 บาท

(9) สร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรจังหวัดสุรินทร์ งบประมาณ 1,764,200 บาท

(10) ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชื่อมโยงในประเทศและต่างประเทศ งบประมาณ 1,000,000 บาท

(11) พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร จำนวน 4 แห่ง งบประมาณ 15,861,200 บาท

(12) ซ่อมสร้างผิวทางลาดยางแอสฟัลติกคอนกรีต จำนวน 5 สายทาง งบประมาณ 51,053,500 บาท

(13) ก่อสร้างถนนลาดยางแอสฟัลติกคอนกรีต จำนวน 6 สายทาง งบประมาณ 57,330,000 บาท

(14) ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด จำนวน 2 แห่ง งบประมาณ 5,586,000 บาท

(15) สร้างความปรองดองสมานฉันท์และการมีส่วนร่วมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย งบประมาณ 3,400,000 บาท

(16) ส่งเสริมคุณภาพการศึกษา งบประมาณ 3,020,000 บาท

(17) ตำบลดต้นแบบจัดการตนเอง งบประมาณ 2,798,900 บาท

(18) ส่งเสริมสุขภาวะแก่ประชาชน งบประมาณ 550,000 บาท

(19) ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายและการรักษาความสงบเรียบร้อย งบประมาณ 800,000 บาท

(20) ส่งเสริมและพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน งบประมาณ 600,000 บาท

(21) ขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ งบประมาณ 5,500,000 บาท

(22) ค่าใช้จ่ายบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ งบประมาณ 10,000,000 บาท

(23) เพิ่มพื้นที่สีเขียว งบประมาณ 15,148,000 บาท

(24) ส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอยและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม งบประมาณ 767,900 บาท

(25) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
งบประมาณ 6,201,600 บาท

(26) พัฒนาการผลิตและใช้พลังงานทางเลือกที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ จำนวน 1 แห่ง
งบประมาณ 3,430,000 บาท

(27) ก่อสร้างฝายต้นน้ำ (Check Dam) ตามแนวพระราชดำริ จำนวน 1,200 แห่ง งบประมาณ
9,408,000 บาท

**2) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จังหวัดสุรินทร์ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 23
โครงการ งบประมาณ 297,165,700 บาท โดยได้ดำเนินการครอบคลุมในส่วนต่างๆ ดังนี้**

(1) ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์จังหวัดสุรินทร์ งบประมาณ 1,675,900 บาท

(2) พัฒนาแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำเพื่อการเกษตร จำนวน 3 แห่ง งบประมาณ
70,000,000 บาท

(3) พัฒนาแหล่งน้ำสนับสนุนกิจกรรมเกษตรอินทรีย์ในฤดูแล้ง จำนวน 1 แห่ง งบประมาณ
4,632,000 บาท

(4) ก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์มาตรฐาน (สัตว์ปีก) เครือข่ายกลุ่มผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองแบบครบวงจร
จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 1 แห่ง งบประมาณ 4,642,800 บาท

(5) ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านปศุสัตว์ งบประมาณ 1,522,500 บาท

(6) ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดสุรินทร์ งบประมาณ 4,671,500 บาท

(7) ซ่อมสร้างผิวทางลาดยางแอสฟัลติกคอนกรีต จำนวน 5 สายทาง งบประมาณ 64,281,000 บาท

(8) ก่อสร้างถนนลาดยางแอสฟัลติกคอนกรีต จำนวน 4 สายทาง งบประมาณ 86,165,000 บาท

(9) เชื่อมโยงความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน งบประมาณ 2,163,500 บาท

(10) พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว งบประมาณ 1,292,900 บาท

(11) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่สู่สากล งบประมาณ 2,377,600 บาท

(12) พัฒนาและส่งเสริมนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อ
การแข่งขันสู่สากล งบประมาณ 1,839,400 บาท

(13) เพิ่มพื้นที่สีเขียว งบประมาณ 10,094,000 บาท

(14) ก่อสร้างฝายต้นน้ำ (Check Dam) แบบผสมผสานตามแนวพระราชดำริ จำนวน 800 แห่ง
งบประมาณ 6,400,000 บาท

(15) พัฒนาการผลิตและใช้พลังงานทางเลือกที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ จำนวน 5 แห่ง
งบประมาณ 14,184,400 บาท

(16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
งบประมาณ 864,000 บาท

(17) ชุมชนเข้มแข็งยั่งยืน งบประมาณ 3,449,700 บาท

(18) ตำบลต้นแบบจัดการตนเอง งบประมาณ 920,000 บาท

(19) พัฒนาศักยภาพเยาวชนสู่ความเป็นเลิศ งบประมาณ 3,430,900 บาท

(20) สร้างความมั่นคงและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน งบประมาณ 1,178,400 บาท

(21) ค่าใช้จ่ายบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ งบประมาณ 10,000,000 บาท

(22) ส่งเสริมและพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน งบประมาณ 220,200 บาท

(23) ตั้งจุดตรวจร่วมและลาดตระเวนเพื่อสกัดกั้นการกระทำผิดกฎหมายตามแนวชายแดน
จังหวัดสุรินทร์ งบประมาณ 1,160,000 บาท

**3) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จังหวัดสุรินทร์ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 17
โครงการ งบประมาณ 270,344,300 บาท โดยได้ดำเนินการครอบคลุมในส่วนต่างๆ ดังนี้**

- (1) โครงการพัฒนางานในพื้นที่ "โครงการขรชัยอติยา" งบประมาณ 1,989,700 บาท
- (2) โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตเกษตรอินทรีย์จังหวัดสุรินทร์ งบประมาณ 2,513,300 บาท
- (3) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำเพื่อการเกษตร งบประมาณ 115,400,000 บาท
- (4) โครงการพัฒนากลุ่มเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรอินทรีย์แบบครบวงจร งบประมาณ 4,374,500 บาท
- (5) โครงการส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างรายได้เสริมแก่เกษตรกร งบประมาณ 7,684,200 บาท
- (6) โครงการซ่อมสร้างผิวทางลาดยางพาราแอสฟัลติกคอนกรีต งบประมาณ 58,375,000 บาท
- (7) โครงการก่อสร้างถนนลาดยางแอสฟัลติกคอนกรีต งบประมาณ 40,825,000 บาท
- (8) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดสุรินทร์ (งานแสดงช้างจังหวัดสุรินทร์) งบประมาณ 88,500 บาท
- (9) โครงการสืบสานตำนานคนเลี้ยงช้างจังหวัดสุรินทร์ (กิจกรรมแสดงแสง สี เสียง) งบประมาณ 4,000,000 บาท
- (10) โครงการอนุรักษ์ดินและน้ำตามแนวพระราชดำริ งบประมาณ 3,930,000 บาท
- (11) โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้ยั่งยืน งบประมาณ 9,964,000 บาท
- (12) โครงการพัฒนาการใช้พลังงานทางเลือกที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ งบประมาณ 3,100,000 บาท
- (13) โครงการชุมชนเข้มแข็งสู่การจัดการตนเองอย่างยั่งยืน งบประมาณ 2,000,000 บาท
- (14) โครงการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพครัวเรือนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ งบประมาณ 4,000,000 บาท
- (15) โครงการค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ งบประมาณ 10,000,000 บาท
- (16) โครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด To Be Number One จังหวัดสุรินทร์ งบประมาณ 1,300,100 บาท

(17) โครงการเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยด้วยวินัยจราจร งบประมาณ 800,000 บาท

4) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จังหวัดสุรินทร์ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 7 โครงการ งบประมาณ 303,368,500 บาท โดยได้ดำเนินการครอบคลุมในส่วนต่างๆ ดังนี้

- (1) โครงการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ครบวงจรจังหวัดสุรินทร์ งบประมาณ 70,183,500 บาท
- (2) โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการค้า การลงทุน และการบริการ งบประมาณ 154,400,000 บาท
- (3) โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชุมชน งบประมาณ 13,247,600 บาท
- (4) โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน งบประมาณ 47,403,000 บาท
- (5) โครงการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน งบประมาณ 6,114,000 บาท
- (6) โครงการเสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัย งบประมาณ 2,020,000 บาท
- (7) โครงการค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ งบประมาณ 10,000,000 บาท

จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา จังหวัดสุรินทร์ได้ดำเนินการพัฒนาและจัดหาแหล่งน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการน้ำ ในการทำการเกษตรและอุปโภคบริโภค เพื่อส่งเสริมการเกษตรในการผลิตอาหารปลอดภัยชาวอินทรีย์ ขุดลอกแหล่งน้ำต่างๆ ให้สามารถเก็บน้ำไว้ใช้ได้ตลอดปี บรรเทาปัญหาภัยแล้ง สามารถเพิ่มพื้นที่รับน้ำได้ระดับหนึ่ง แต่ยังคงไม่เพียงพอกับพื้นที่ทำการเกษตรจำนวนมากของจังหวัด ประมาณ 3 ล้านไร่เศษ โดยมีพื้นที่ชลประทานเพียงร้อยละ 5 ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด และได้มีการก่อสร้างและติดตั้งระบบโซล่าเซลล์สูบน้ำเพื่อการเกษตรเพื่อเสริมระบบน้ำที่มีอยู่ ได้ดำเนินการพัฒนา

โครงสร้างพื้นที่เส้นทางคมนาคมเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกรักษาความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว การส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวมาโดยตลอด จากสถิติที่ผ่านมานักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวในจังหวัดสุรินทร์เพิ่มขึ้นทุกปี มีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด มีการส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน ส่งเสริมด้านการค้าชายแดน ทำให้มีมูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้นทุกปี พัฒนาเส้นทางคมนาคม การขนส่งสินค้าทางการเกษตร อำนวยความปลอดภัยและลดต้นทุนในการผลิต ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย ส่งเสริมการผลิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงให้เกษตรกรหันมาคำนึงถึงสุขภาพ และลดต้นทุนการผลิต จากการทำการเกษตรที่ใช้สารเคมี มาเป็นเกษตรอินทรีย์เกษตรปลอดภัย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมอาชีพตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง สร้างอาชีพเสริมรายได้ให้กับเกษตรกร ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ เป็นการแก้ไขปัญหาค่าความยากจน ลดจำนวนครัวเรือนยากจน จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) มีแนวโน้มสูงขึ้น ปี 2557 จำนวน 65,068 ล้านบาท, ปี 2558 จำนวน 68,773 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.69, ปี 2559 จำนวน 72,060 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.78, ปี 2560 มีมูลค่า 72,883 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.14 นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การก่อสร้างฝายต้นน้ำเพื่อสร้างเก็บกักและชะลอความชื้นให้กับพื้นที่ป่า เพาะชำกล้าไม้ส่งเสริมการปลูกป่า รมณรงค์สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการปลูกต้นไม้ตามแนวพระราชดำริ เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่า ลดการบุกรุกทำลายป่าไม้ ช่วยเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของจังหวัด

3.2 ประเด็นการพัฒนา

2.1 บทวิเคราะห์

จังหวัดสุรินทร์ได้นำกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ซึ่งเป็นแผนหลักของการพัฒนาประเทศ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูป ประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล รวมทั้งแผนรายสาขา แผนเฉพาะด้านต่างๆ ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว และข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี เป็นกรอบการดำเนินงานจัดทำแผน รวมทั้งได้นำการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด การนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไป ปัญหาและความต้องการของประชาชน ตลอดจนการประเมินผลการพัฒนาที่ผ่านมา ศักยภาพการพัฒนาในปัจจุบัน และโอกาสในการพัฒนาในอนาคตของจังหวัด โดยนำมาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค มาจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2566-2570 รวมทั้งได้ดำเนินการหารือร่วมกันทุกภาคส่วน เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัดตามมาตรา 53/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 และมาตรา 19 มาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 23 และมาตรา 24 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบ บูรณาการ พ.ศ. 2551 ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) เพื่อจัดทำและเห็นชอบแผนพัฒนาจังหวัดตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 และหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ ก.บ.ภ. กำหนด เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สอดคล้องเชื่อมโยงกันในการแก้ไขปัญหาของพื้นที่ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เหมาะสมกับโอกาสและศักยภาพของจังหวัด โดยทำการวิเคราะห์ศักยภาพและประเด็นปัญหาในด้านต่างๆ เพื่อนำไปสู่การกำหนดประเด็นการพัฒนาโดยใช้การ SWOT analysis การวิเคราะห์จากระบบฐานข้อมูลการวัดระดับการพัฒนา Benchmark เป็นเครื่องมือในการพิจารณาจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566-2570 ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)

วิสัยทัศน์ : “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว

ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

โดยมียุทธศาสตร์และประเด็นที่เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง

การรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อสร้างเสริมความสงบเรียบร้อยและสันติสุขให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติบ้านเมือง การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง เพื่อแก้ไขปัญหาเดิม และป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่เกิดขึ้น การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ โดยการร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม เพื่อให้กลไกสำคัญต่างๆ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

การเกษตรสร้างมูลค่า ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า และความหลากหลายของสินค้าเกษตร สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว โดยการรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของการท่องเที่ยวระดับโลกที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทุกระดับโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงไทย เชื่อมโลก ครอบคลุมถึงโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพในด้านโครงข่ายคมนาคม พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ ที่มีทักษะความสามารถในการแข่งขัน

3. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพคน

การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม มุ่งเน้นให้สถาบันทางสังคมร่วมปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย กาเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ครอบคลุมทั้งด้านกาย ใจ สติปัญญา และสังคม

4. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม

การลดความเหลื่อมล้ำสร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ การเสริมสร้างพลังทางสังคม การรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง

5. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเจริญเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

6. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับกระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค

2) แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ : พัฒนาอีสานสู่มิติใหม่ให้เป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง” โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่นำมาเป็นแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 บริหารจัดการน้ำ ให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 แก้ปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหา

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ใช้โอกาสจากการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักภาคกลาง และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) เพื่อพัฒนาเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ๆ ของภาค

ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาความร่วมมือและใช้ประโยชน์จากข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ ตามแนวชายแดน และแนวระเบียงเศรษฐกิจ

3) เป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 5 ปี
(พ.ศ. 2566 - 2570)

“ ศูนย์กลางของเกษตรอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ใหม่ ท่องเที่ยวอารยธรรมขอมและสังคมเป็นสุข ”

พันธกิจ (Mission)

- 1) ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปข้าวหอมมะลิ
- 2) ส่งเสริมและพัฒนากาการผลิตมันสำปะหลังเพื่ออุตสาหกรรมอาหารและพลังงานทดแทน
- 3) ส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ กระบือ และแพะ และแปรรูปเชิงคุณภาพ
- 4) ส่งเสริมการเรียนรู้สู่การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 5) ส่งเสริมศักยภาพการผลิตและการตลาดผลิตภัณฑ์ใหม่
- 6) ส่งเสริมการท่องเที่ยว ให้ได้รับความนิยม และบริหารจัดการให้มีศักยภาพ
- 7) ส่งเสริมและพัฒนากาการค้าการลงทุน และค้าขายแดน
- 8) ส่งเสริมการพัฒนาด้านสังคม

ประเด็นการพัฒนา

1. การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นศูนย์กลางด้านเกษตรปลอดภัย และอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร

แนวทางการพัฒนา

- 1.1 พัฒนาและบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร
- 1.2 ส่งเสริมและพัฒนาระบบโลจิสติกส์และการกระจายสินค้าในภูมิภาค
- 1.3 ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมให้เหมาะสม
- 1.4 ยกระดับสินค้าเกษตรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน
- 1.5 ส่งเสริมการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.6 ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและพลังงานทดแทน
- 1.7 ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
- 1.8 สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มการผลิตและจำหน่าย
- 1.9 ยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านการตลาดสินค้าเกษตร
- 1.10 ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์คุณภาพสูง

2. การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ใหม่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ มีความสะดวก และปลอดภัย
2. เพื่อให้กลุ่มผู้ผลิตและผู้ประกอบการใหม่มีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่เพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

- 2.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก
- 2.2 พัฒนาคอนเสิร์ตและบริการทางการท่องเที่ยว
- 2.3 พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว
- 2.4 สร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว
- 2.5 พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว

- 2.6 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา
- 2.7 ส่งเสริมการท่องเที่ยวตามรอยช้าง
- 2.8 ส่งเสริมพัฒนา การค้า การลงทุน การค้าชายแดน
- 2.9 ส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชุมชน
- 2.10 ส่งเสริมนวัตกรรมการท่องเที่ยว ประชาสัมพันธ์ และการตลาด
- 2.11 เพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิตใหม่ให้มีคุณภาพ
- 2.12 ส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ใหม่
- 2.13 พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

3. ยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพชีวิต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญาดีขึ้น
2. เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งพาตนเองได้ แข็งแรง มีความสุข

แนวทางการพัฒนา

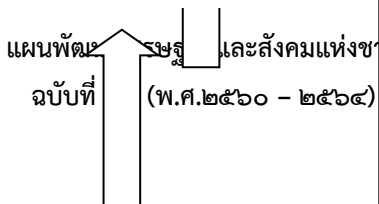
- 3.1 พัฒนา สนับสนุน กิจกรรมการลงทุนพัฒนาด้านสังคม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต
- 3.2 ส่งเสริมอาชีพ ทักษะชีวิต และส่งเสริมสร้างศักยภาพการพึ่งพาตนเอง
- 3.3 ส่งเสริมและพัฒนาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 3.4 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นตัวเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญ
- 3.5 ส่งเสริม และสร้างความร่วมมือในการพัฒนาครอบครัวสู่ชุมชนเข้มแข็ง

ยุทธศาสตร์หลัก

1. ด้านความมั่นคง
2. ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
3. การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
4. ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม
5. ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
6. ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
(พ.ศ.2566 – 2570)

แนวทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน
2. แก้ไขปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม
3. สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายใน ควบคู่กับการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ
5. ใช้โอกาสจากการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักภาคกลาง และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (EEC) เพื่อพัฒนาเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ๆ ของภาค
6. พัฒนาความร่วมมือและใช้ประโยชน์จากข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดนและแนวระเบียบเศรษฐกิจ

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
(พ.ศ.2566-2570)

เป้าหมายการพัฒนา : ศูนย์กลางเกษตรอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ใหม่ ท่องเที่ยวอารยธรรมขอม และการค้าชายแดน

1. การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร
2. การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ใหม่
3. ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

แนวทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่ง
ศตวรรษที่ ๒๑ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

แผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์
(พ.ศ.2566 – 2570)

เป้าหมายการพัฒนา : เมืองเกษตรอินทรีย์ ศูนย์เศรษฐกิจชายแดน ท่องเที่ยววิถีชุมชน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

1. การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจร
2. การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจชายแดน
3. การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชุมชน
4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
5. การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน
6. การเสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัย

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑
(พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕)

จังหวัดสุรินทร์ (SWOT ANALYSIS)

จังหวัดสุรินทร์ มีส่วนราชการ หน่วยงานภาครัฐ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนภาคเอกชน องค์กรภาคประชาชน ได้ร่วมกันหารือ วิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ สภาพแวดล้อม เพื่อกำหนดประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข จากสิ่งที่เกิดขึ้นหรือมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งจากภายในและภายนอกจังหวัด โดยใช้ SWOT ANALYSIS เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ ดังนี้

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
--	------------------------	---------------------

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (Strength) 1. พื้นที่เหมาะสมในการปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์และข้าวหอมมะลิคุณภาพดี และมีศักยภาพด้านการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญในพื้นที่ 2. จังหวัดสุรินทร์มีข้าวพื้นถิ่นที่มีความหลากหลายและมีอัตลักษณ์ 3. เกษตรกรมีพื้นฐานความเข้าใจเรื่องเกษตรอินทรีย์ 4. มีกลุ่มองค์กรและเครือข่ายที่เข้มแข็งจำนวนมากและความหลากหลาย 5. มีองค์ความรู้ ผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสมุนไพรที่มีความหลากหลาย 6. จังหวัดสุรินทร์เป็นแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์ไหมและผ้าพื้นเมืองที่มีชื่อเสียงของประเทศ 7. มีจุดผ่านแดนถาวรช่องจอม เป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนของอีสานใต้ 8. มีแหล่งท่องเที่ยววิถีชีวิตและวัฒนธรรมคนกับช้างที่มีชื่อเสียงระดับโลก 9. มีโรงงานอุตสาหกรรมเกษตรมากเพียงพอต่อการรองรับผลผลิตทางการเกษตร 10. มีทรัพยากรการท่องเที่ยวหลากหลาย ศิลปวัฒนธรรม อารยธรรมขอม ประเพณีท่องเที่ยววิถีชุมชน และทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสม ชายแดนเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน	จุดอ่อน (Weakness) 1. ดินมีสภาพเป็นดินทรายไม่อุ้มน้ำง่ายต่อการพังทลาย 2. แหล่งน้ำใต้ดินและบนดินขาดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ แหล่งน้ำและระบบชลประทานยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องพึ่งพาน้ำฝน 3. ขาดแรงจูงใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม 4. มีการใช้พลังงานทดแทนจากธรรมชาติในภาคการเกษตรน้อย 5. ประชาชนยังมีรายได้ต่ำ มีคนจนและผู้ด้อยโอกาสจำนวนมาก 6. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลายการจัดการขยะยังไม่มีประสิทธิภาพ 7. เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม 8. แรงงานยังขาดการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน 9. ต้นทุนการผลิตสูงมีการใช้สารเคมีในการผลิตมาก 10. แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
ปัจจัย ภายนอก	โอกาส (Opportunity) 1.นโยบายรัฐบาลสนับสนุนการเพิ่มศักยภาพทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว 2.นโยบายรัฐบาลมีการส่งเสริมด้านการเกษตรและอาหารปลอดภัย นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ทุกมิติ 3. นโยบายรัฐบาลให้ความสำคัญด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การบริหารจัดการขยะการบริหารจัดการน้ำ พลังงานทางเลือก และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4. กระแสการตื่นตัวเน้นการบริโภคสินค้าและบริการด้านสุขภาพปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น 5. มีกรอบความร่วมมือที่สำคัญระหว่างประเทศในภูมิภาคและประชาคมอาเซียน 6. มีนโยบายการนำองค์ความรู้และการนวัตกรรมด้านการผลิตและการแปรรูปเพื่อนำมาใช้ในการเพิ่มมูลค่าสินค้า 7. การเติบโตและขยายตัวทางเศรษฐกิจ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้มีการนำเข้าสินค้า วัสดุก่อสร้าง สินค้าอุปโภค-บริโภคมากขึ้น	อุปสรรค (Threat) 1. ความไม่ต่อเนื่องในนโยบายของรัฐบาล 2. กระแสนิยมจากภายนอกที่ไม่เหมาะสมต่อการดำรงชีพของสังคมไทย 3.ความผันผวนของเศรษฐกิจโลกส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศ 4. การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและภัยพิบัติทางธรรมชาติส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อการผลิตทางการเกษตรและโครงสร้างพื้นฐาน 5. ประเทศคู่แข่งมีการผลิตและพัฒนาคุณภาพสินค้าที่มีคุณภาพเข้าสู่ตลาด 6. ข้อจำกัดทางด้านกฎหมายและการกีดกันทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ 7. ผลกระทบจากปัญหาต่างๆ ของประเทศเพื่อนบ้าน ส่งผลให้เกิดการกระทำผิดกฎหมายระหว่างประเทศ 8. สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่

6) การวิเคราะห์เชื่อมโยงปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

กลยุทธ์เชิงรุก Strength & Opportunity (SO) 1. มีศักยภาพในการผลิตข้าวหอมมะลิและสินค้าเกษตรที่จะสนองตอบต่อกระแสการตื่นตัวในการ	กลยุทธ์เชิงแก้ไข Weakness & Opportunity (WO) 1. มีกระแสความต้องการสินค้าอาหารปลอดภัยและอาหารเพื่อสุขภาพจำนวนมาก แต่ผลผลิตที่ผ่านเกณฑ์
--	---

บริโภคสินค้าอาหารเพื่อสุขภาพ 2. จุดผ่านแดนถาวรช่องจอม เป็นช่องทางสำคัญในการส่งเสริมการค้าชายแดนเชื่อมโยงการค้าและการท่องเที่ยวระหว่างประเทศเพื่อนบ้านมาสู่จังหวัดและกลุ่มจังหวัดรวมทั้งเขตภาคอีสานตอนล่าง 3. มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงอารยธรรมขอมจำนวนมาก มีประเพณีวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่สามารถเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน	มาตรฐานยังมีน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการ 2. มีการพัฒนานวัตกรรมการผลิตและแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า แต่ยังคงต้องพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานที่มีอยู่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง 3. ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรมีรายได้น้อย ต้องส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตด้านการเกษตร การดำรงชีวิตโดยนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ และการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีพลังงานทางเลือก
กลยุทธ์เชิงป้องกัน Strength & Threat (ST) 1. จุดผ่านแดนถาวรช่องจอม เป็นช่องทางสำคัญในการเชื่อมโยงการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน แต่โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่ได้รับการพัฒนาให้สามารถรองรับการค้าที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นทุกปี ควรพัฒนาให้ได้มาตรฐานเพื่อรองรับปริมาณการค้าที่เพิ่มขึ้น 2. ข้อกำหนดด้านนโยบาย กฎหมาย ระเบียบของประเทศเพื่อนบ้านที่ค่อนข้างยุ่งยาก ซับซ้อน ยังไม่เป็นมาตรฐานสากล ไม่เอื้ออำนวยต่อการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว	กลยุทธ์เชิงรับ Weakness & Threat (WT) 1. ส่งเสริมและป้องกันความมั่นคงภายในประเทศ และตามแนวชายแดน 2. ป้องกันและส่งเสริมการผังทะเลชายของดิน

2.2 เป้าหมายการพัฒนาของจังหวัดสุรินทร์ตามแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2566-2570

“เมืองเกษตรอินทรีย์ ศูนย์เศรษฐกิจชายแดน ท่องเที่ยววิถีชุมชน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี”

2.3 ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดสุรินทร์

1. จำนวนพื้นที่การเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น (4,000 ไร่/ปี)
2. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดน (ร้อยละ 10 ต่อปี)
3. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว (ร้อยละ 5 ต่อปี)
4. จำนวนที่เพิ่มขึ้นของพื้นที่ป่าไม้จังหวัด (10,000 ไร่ ต่อปี)

5. ครั้วเรือนยาจนเป้าหมายได้รับการยกระดับคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ขั้นพื้นฐาน (430 ครั้วเรือน)
6. ร้อยละของจำนวนคดีอาชญากรรมลดลง (ร้อยละ 5)
7. ปริมาณการกักเก็บน้ำเพิ่มขึ้น (ไม่น้อยกว่า 130 ลบ.ม.)
8. สัดส่วนปริมาณขยะที่ถูกกำจัดอย่างถูกต้องเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 80)

2.4 ประเด็นการพัฒนาของจังหวัดสุรินทร์

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจรและยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์
2. เพื่อยกระดับสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้ได้มาตรฐาน
3. เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์
4. เพื่อส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรอินทรีย์

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

1. จำนวนพื้นที่เกษตรอินทรีย์ที่เพิ่มขึ้น
2. จำนวนสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น
3. จำนวนช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น
4. จำนวนผลิตภัณฑ์การแปรรูปด้านเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

1. ส่งเสริมสนับสนุนการใช้ผลการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชและสัตว์มาดำเนินการ
2. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
3. พัฒนาปัจจัยพื้นฐานการผลิต และเกษตรกร
4. พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรอินทรีย์ ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต
5. ส่งเสริมการแปรรูป และสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตรอินทรีย์
6. การขนส่งและการบริหารจัดการสินค้าเกษตรอินทรีย์
7. พัฒนาระบบการตลาดเกษตรอินทรีย์
8. พัฒนาระบบการจัดทำแผนธุรกิจชุมชน

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการ และเชื่อมโยงเศรษฐกิจชายแดน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น
2. เพื่อเพิ่มมูลค่าการค้าชายแดน

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

1. จำนวนผู้ประกอบการเพิ่มขึ้นต่อปี
2. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดนเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยปีฐาน

แนวทางการพัฒนา

1. การพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการและผู้นำเข้า-ส่งออก
2. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานบริเวณด่านศุลกากรให้เพียงพอสนับสนุนการจัดการด้านพรมแดนแบบเบ็ดเสร็จ ให้ได้มาตรฐานสากล
3. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการค้า การลงทุน และการบริการ

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว
2. เพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว
2. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนา

1. การพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวและบริการแนววิถีใหม่ (New Normal)
2. การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวแนววิถีใหม่ (New Normal)
3. การพัฒนาและเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวและบริการ
4. การยกระดับการจัดงานมหัศจรรย์งานช้างสุรินทร์สู่ระดับโลก
5. ยกระดับผลิตภัณฑ์ด้านการท่องเที่ยว
6. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์เพิ่มขึ้นและได้มาตรฐาน
7. ส่งเสริมความเป็นเมือง Smart City เมืองที่รองรับอารยสถาปัตย์ และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ การบริหารจัดการน้ำ และรักษาสิ่งแวดล้อมให้สมดุล
2. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรักษาสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

1. จำนวนพื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้น
2. ร้อยละที่ลดลงของขยะมูลฝอย
3. จำนวนชุมชน/หน่วยงานที่ใช้พลังงานทางเลือกเพิ่มขึ้น
4. ปริมาณเก็บกักน้ำเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

1. การส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้ยั่งยืน
2. การส่งเสริมการบริหารจัดการขยะ
3. การส่งเสริมการบริหารจัดการพลังงานทางเลือก
4. การส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำ

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ประชาชนมีความสุขและสังคมร่มเย็น

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

1. อัตราผู้ป่วยรายใหม่ของโรคเบาหวาน/โรคความดันโลหิตสูงลดลง
2. รายได้เฉลี่ยครัวเรือนยากจนเพิ่มขึ้น
3. จำนวนตำบลต้นแบบจัดการตนเองในสถานการณ์โรคอุบัติใหม่เพิ่มขึ้น
4. จำนวนคนวัยแรงงานและวัยผู้สูงอายุได้การพัฒนาฝีมืออาชีพในชุมชน
5. ครัวเรือนยากจนเป้าหมายได้รับการยกระดับคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ขั้นพื้นฐาน

แนวทางการพัฒนา

1. การส่งเสริมสุขภาพ
2. การป้องกันและควบคุมโรค

3. การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาสังคม ชุมชน พัฒนาทักษะชีวิต
4. การส่งเสริมอาชีพ
5. พัฒนาทักษะอาชีพประชาชนทุกช่วงวัย
6. ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาทักษะอาชีพประชาชน
7. จัดการสวัสดิการสังคมแบบมีส่วนร่วมในทุกช่วงวัย และยกระดับพื้นที่ต้นแบบทางสังคม
8. ยกระดับคุณภาพชีวิตของครัวเรือนยากไร้ตามเกณฑ์ขั้นพื้นฐาน

ประเด็นการพัฒนาที่ 6 การเสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน
2. เพื่อให้หมู่บ้าน/ชุมชน ปลอดภัยาสพติด
3. เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

1. จำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน
2. จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ปลอดภัยาสพติด (หมู่บ้านสีขาว) เพิ่มขึ้น
3. ร้อยละคดีอาชญากรรมลดลง
4. จำนวนหมู่บ้านที่มีความพร้อมในการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยคุกคาม

แนวทางการพัฒนา

1. การส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน
2. การพัฒนาคน องค์กร เครือข่าย หมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย และ
ห่างไกลยาเสพติด
3. การรักษาความสงบเรียบร้อยและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน